

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Diplomová práce

Uzavření manželství

Zpracovala: Zuzana Janušová

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Katedra správního práva

Diplomová práce

Uzavření manželství

Zpracovala: Zuzana Janušová

Studijní program: Právo a právní věda

Vedoucí práce: JUDr. Václav Henych - KSP

Místo a rok odevzdání: Plzeň 2014

Obor: Právo (6805T003/0)

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2014

.....

Zuzana Janušová

Poděkování

Na tomto místě děkuji zejména svým rodičům za morální podporu, kterou mi poskytovali v průběhu celého studia a rovněž děkuji i všem, kteří mě při studiu podporovali.

Ráda bych také poděkovala vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Václavu Henychovi za odborné vedení a cenné připomínky.

Obsah

1. Úvod	1
1.1 Právní úprava na úseku rodinného práva	1
1.2 Srovnání zákona o rodině a právní úpravy dle NOZ	2
2. Předpoklady pro vznik manželství	6
2.1 Pojem manželství, právní definice a vznik manželství	6
2.2 Osobní předpoklady	8
2.2.1 Nedostatek věku	8
2.2.2 Nedostatek svéprávnosti v oblasti uzavření manželství	9
2.2.3 Dříve uzavřené a dosud trvajícím manželství či registrované partnerství, případně obdobný svazek uzavřený v zahraničí	10
2.2.4 Příbuzenství	10
2.2.5 Vztah poručenství, svěřeni do péče a pěstounství	11
2.3 Předpoklady sňatečného projevu vůle	11
2.3.1 Způsobilost snoubence	12
2.3.2 Podmínka učinit prohlášení osobně	13
2.3.3 Svobodná a plná (řádná) vůle, která je vážná a prostá omylu	13
2.3.4 Určitý a srozumitelný projev vůle	14
2.3.5 Sňatečný projev vůle zakládající manželství a další sňatečná prohlášení	15
2.4 Předpoklady sňatečného obřadu	16
3. Forma uzavření manželství (vzniku manželství)	19
3.1 Občanský sňatek	20
3.2 Církevní sňatek	23
3.3 Ostatní formy sňatku, sňatky ve zvláštních situacích	24
3.3.1 Uzavření manželství zmocněncem	25
3.3.2 Uzavření manželství v případě přímého ohrožení života	26
3.3.3 Uzavření manželství státního občana České republiky nebo osobou bez státního občanství v cizině	28
3.3.4 Uzavření manželství státního občana České republiky s cizincem na území České republiky	30
4. Doklady potřebné k uzavření manželství	32
4.1 Státní občan České republiky s trvalým pobytem	

v České republice	33
4.2 Státní občan České republiky bez trvalého pobytu	
v České republice	35
4.3 Cizinec	35
4.4 Doklady potřebné k uzavření manželství osob mezi 16. - 18. rokem	
a osoby omezené ve svéprávnosti	37
4.5 Ověřování matričních dokladů pro účely jejich užití v zahraničí	
a užití cizozemských listin v České republice	39
4.5.1 Superlegalizace	40
4.5.2 Apostille	41
4.5.3 Smlouvy o právní pomoci	42
5. Podklady pro zápis do matriky	44
5.1 Vymezení základních pojmů	44
5.1.1 Matrika	44
5.1.2 Zápis	45
5.1.3 Podklady	46
5.2 Protokol o uzavření manželství	47
5.3 Dotazník k uzavření manželství a dodatek k dotazníku	48
5.4 Žádost o povolení uzavření manželství na jiném vhodném místě	
nebo mimo dobu stanovenou radou obce	48
5.5 Rodný list	49
5.6 Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství	50
5.7 Osvědčení o splnění všech požadavků občanského zákoníku	
pro uzavření církevního sňatku	52
5.8 Pravomocné rozhodnutí o povolení krajského úřadu	
k uzavření manželství zmocněncem	52
5.9 Pravomocné rozhodnutí soudu o povolení uzavření manželství	
nezletilému staršímu šestnácti let	53
5.10 Žádost o uvedení ženského příjmení v podobě, která	
neodpovídá pravidlům české mluvnice	53
5.11 Rozsudek o rozvodu manželství, prohlášení soudu o neplatnosti	
manželství a určení soudu týkající se zdánlivého manželství	54
6. Správní řízení	56
6.1 Prominutí předložení stanovených dokladů	57

6.2 Uzavření manželství zmocněncem	59
7. Závěr	63
Resumé	65
Seznam pramenů a použité literatury	66
Seznam příloh	70

1. Úvod

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala téma uzavření manželství, a to zejména z toho důvodu, že se jedná o problematiku týkající se nejen jednotlivce, ale především celé naší společnosti. Ačkoli v dnešní době vzrůstá trend rozvodovosti a zdá se, že rodina přestává být pomyslným základem státu, jak tomu bývalo dříve, domnívám se, že je to téma stále velmi aktuální, které si zaslouží pozornost.

V důsledku velké rekonstrukce soukromého práva považuji za velmi důležité nastínit v úvodu práce právní úpravu manželství a právní úpravu rodinného práva jako celku, neboť z této právní úpravy bude má práce vycházet. Zaměřím se rovněž na komparaci staré a nové právní úpravy a zdůrazním nejvýraznější změny, které v této oblasti nová právní úprava přinesla.

V dalších částech práce se budu věnovat vymezení pojmu manželství, předpokladům pro jeho uzavření (vznik) a formám uzavření. V této souvislosti nastíním možnost zdánlivého manželství a neplatnosti manželství, které mohou nastat v případech stanovených zákonem. Následně se budu věnovat jednotlivým dokladům předkládaným k uzavření manželství. V souvislosti s narůstajícím počtem manželství, ve kterých je alespoň jeden z manželů cizincem, se v této kapitole budu věnovat rovněž nutnosti příslušného ověření dokladů prostřednictvím doložky „Apostille“ či superlegalizace. Ve druhé polovině práce se podrobněji zaměřím na vybrané podklady pro zápis do matriční knihy manželství a rovněž na správní řízení na úseku matrik, kam spadá zejména žádost o povolení uzavření manželství zmocněncem a prominutí předložení stanovených dokladů.

Cílem mé práce je zejména charakterizovat uzavření manželství dle nové právní úpravy. Tuto problematiku bych rovněž ráda doplnila o komparaci s předchozí právní úpravou a o příklady z praxe matričních úřadů.

1.1 Právní úprava na úseku rodinného práva

Vzhledem k nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“) došlo s účinností od 1. ledna 2014 k zániku dualismu občanského zákoníku a zákona o rodině, neboť bylo rodinné právo začleněno do NOZ. Úpravu rodinného

práva obsahuje NOZ ve své druhé části v ustanoveních § 655 - 975, namísto dříve platného a účinného zákona č. 94/1963 Sb. Sb., zákon o rodině (dále jen „ZOR“).

Z dalších právních předpisů, které upravují uzavření manželství je nutné upozornit na zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, jehož poslední novelizace nabyla účinnosti k 1. lednu 2014. Prováděcím předpisem zákona o matrikách je vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000, o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. Problematiku uzavření manželství od 1. ledna 2014 upravují i některá ustanovení zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, který nahradil zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním. S účinností od 1. ledna 2014 je nezbytné vzít v potaz rovněž zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. V této zákonné úpravě se nachází úprava řízení o povolení uzavřít manželství u nezletilých osob, které jsou starší šestnácti let a nebyla jim přiznaná plná svéprávnost.

Výčet shora uvedených právních předpisů není taxativní, neboť se na uzavření manželství vztahuje řada dalších právních předpisů. V souvislosti s rekodifikací soukromého práva jsem však chtěla upozornit zejména na předpisy novelizované či zcela nové.

1.2 Srovnání zákona o rodině a právní úpravy dle NOZ

Jak jsem již uvedla výše, významnou změnou týkající se rodinného práva je jeho začlenění do nového občanského zákoníku. NOZ se věnuje problematice manželství ve své hlavě první v ustanoveních § 665 - 770. Pro úplnost uvádím, že se v následující komparaci budu věnovat institutům, které jsou předmětem mé práce, nikoli všem změnám, které úprava NOZ přinesla v oblasti práva rodinného či práva manželského.

Obecně lze říci, že NOZ vychází z právní úpravy zákona o rodině. Ke změnám došlo například v použitých definicích či v oblasti terminologie, nejedná se však o změny zásadní.

Charakteristika manželství byla převzata ze zákona o rodině. Stejně tak byl převzat i jeho účel, který však nová právní úprava rozšířila o vzájemnou podporu a pomoc manželů. Terminologicky NOZ zavádí pojem „vznik manželství“ namísto dosud používaného uzavření manželství. Rovněž je upřesněn okamžik vzniku manželství, které vzniká kladnou odpovědí snoubenců na otázku, zda spolu chtějí

vstoupit do manželství. Manželství může vzniknout popřípadě i jiným způsobem, z něhož bude zřejmé, že došlo k projevu sňatečné vůle obou snoubenců. Novým výrazem je v souvislosti s procesem uzavření manželství tzv. „sňatečný obřad“. Tento výraz by měl být dle důvodové zprávy k ustanovení § 656 NOZ „*přiléhavý pojem, který proces uzavření manželství vyjádří jednoduchým způsobem*“.

NOZ rovněž přebírá formy sňatečného obřadu, a to formu civilní a církevní. U civilního sňatku však nově chybí přímé vymezení orgánu veřejné moci provádějícího sňatečný obřad. Dle důvodové zprávy k NOZ může občanský sňatečný obřad provést v podstatě kterýkoli úřad, je-li stanoven zvláštním zákonem (rozumí se jím zákon o obcích). Konkrétní úprava, před kým mohou snoubenci projevit vůli, že spolu vstupují do manželství, je obsažena v ustanovení § 11a zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. Jedná-li se o sňatek církevní, je naopak stanoveno, že sňatečný projev vůle snoubenců může být učiněn výhradně před orgánem církve nebo náboženské společnosti registrované na základě zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů. Je na rozhodnutí oprávněné církve či náboženské společnosti, aby si sama určila osobu oddávajícího. U církevních sňatků zůstal zachován požadavek předložení osvědčení vydaného matričním úřadem o tom, že snoubenci splnili všechny požadavky stanovené zákonem pro uzavření manželství. Nově je nicméně upravena lhůta, která nesmí uplynout ode dne vydání osvědčení do dne sňatečného obřadu. Dle NOZ je shora uvedená lhůta prodloužena na šest měsíců. Původní lhůta dle ZOR činila tři měsíce.

Místo konání sňatečného obřadu i nadále určuje u civilního sňatku úřad, před kterým bude sňatečný obřad skutečně proveden. Nově je výslovně stanoveno, že by vůle snoubenců týkající se vhodného místa konání obřadu měla být pro úřad určujícím vodítkem. Jedná-li se o církevní sňatek, zůstávají pravidla pro určení místa konání sňatku beze změny - při výběru místa sňatečného obřadu je nutné řídit se vnitřními předpisy oprávněné církve.

Jde-li o uzavření manželství v případě přímého ohrožení života a manželství je uzavíráno na území České republiky, nepřinesla nová právní úprava žádnou změnu. V případě uzavření takového manželství v cizině však došlo k zásadní změně týkající se státního občanství osob, které mohou manželství uzavřít. Zatímco dříve mohlo být uzavřeno manželství před kapitánem lodi plující pod vlajkou České republiky či kapitánem letadla registrovaného v České republice výhradně tehdy, byl-li alespoň

jeden ze snoubenců státním občanem České republiky, nově lze uzavřít manželství před velitelem letadla zapsaného v leteckém rejstříku v České republice a před velitelem námořního plavidla plujícího pod státní vlajkou České republiky také mezi cizinci, kteří nemají české státní občanství. K provedení zápisu do matriční knihy, jsou-li oba snoubenci cizinci, je s účinností od 1. ledna 2014 příslušný Úřad městské části Praha 1. Možnost uzavření manželství v případě přímého ohrožení života před velitelem vojenské jednotky České republiky v cizině zůstává i nadále zachována pouze pro snoubence, z nichž je alespoň jeden státním občanem České republiky. Nutno dodat, že se v tomto případě právní úprava nachází nejen v NOZ, ale podstatná část je obsažena rovněž v ustanovení § 41 zákona č. 301/2000 Sb., zákona o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů.

Možnost uzavření manželství zmocněncem zůstává zachována. Novinku nová právní úprava přináší v oblasti určení místní příslušnosti úřadu, který bude oprávněn povolit zastoupení jednoho ze snoubenců - nově je to krajský úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. Dle předchozí právní úpravy byl příslušný úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad, v hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň magistráty těchto měst, a to podle místa trvalého pobytu snoubence, popřípadě podle místa posledního trvalého pobytu. Problematika je rovněž upravena a konkretizována v ustanovení § 38 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. Jelikož bylo z NOZ vypuštěno ustanovení o skutečnosti, že by zástupcem měla být osoba stejného pohlaví jako zastoupený snoubenec, lze dovést, že se nově nepožaduje, aby byl zástupce snoubence stejného pohlaví jako zastoupený snoubenec.

Nově je zaveden pojem tzv. „zákonných překážek“ uzavření manželství. K těmto zákonným překážkám lze zařadit nedostatek věku, nedostatek plné svéprávnosti, omezení svéprávnosti v oblasti manželství, dříve uzavřené a dosud trvající manželství či registrované partnerství, případně jiný obdobný svazek uzavřený v zahraničí, příbuzenství mezi předky, potomky či sourozenci, vztah poručenství, svěření do péče a pěstounství.

NOZ namísto termínu „neexistence manželství“ zavedl pojmem „zdánlivé manželství“. Nově jsou stanoveny náležitosti, na jejichž splnění je ke vzniku manželství nutno bezvýhradně trvat, jinak manželství nevznikne. Skutečnost, že manželství neexistuje, je soud dle nové právní úpravy oprávněn vyslovit i bez návrhu. NOZ také přináší právní úpravu právních následků neexistence manželství, a to zejména ve vztahu

k otázce určení otcovství ke společnému dítěti, práv a povinností k němu a rovněž pak majetkových práv muže a ženy. V praxi i v právní teorii je tato úprava již delší dobu samozřejmostí, nicméně zákonnou úpravu přinesl až NOZ.

Neplatnost manželství přichází dle NOZ v úvahu v případech, kdy došlo k uzavření manželství, přestože tomu bránila zákonná překážka stanovená v ustanovení § 671 - 676 NOZ. Jednou z příčin prohlášení manželství za neplatné je nově donucení snoubence ke sňatečnému projevu vůle v podobě užití násilí.

Rekodifikací došlo nejen v oblasti práva rodinného, ale i ve sféře práva manželského k vícero změnám, nicméně jsem se primárně zaměřila pouze na ty zásadní a podstatné pro mou práci.

2. Předpoklady pro vznik manželství

Než se budu věnovat samotným předpokladům pro vznik manželství, domnívám se, že je nutné nejprve vymezit pojem manželství, jeho právní definici a způsob, jakým manželství vzniká.

2.1 Pojem manželství, právní definice a vznik manželství

Ačkoli se manželství vyskytuje v mnoha rozdílných kulturách, lze ze sociologického hlediska vysledovat řadu obecných společných charakteristik. Jedná se zejména o skutečnost, že je vzájemný vztah mezi manželi vztahem velmi blízkým. Dalším charakteristickým znakem manželství může být například i fakt, že ve většině společností manželé očekávají, že jejich svazek bude trvalý.¹

Obecně lze manželství chápat jako právem upravený typ svazku mezi mužem a ženou. Cílem právní úpravy je chránit nejen snoubence samotné před neplatným či zdánlivým manželstvím, ale rovněž i poskytnout ochranu dětem, které by se z takového svazku narodily, a třetím osobám.²

Zákonná úprava manželství se v současné době nachází v NOZ: „*Manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon. Hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc.*“³ Nová právní úprava přebírá úpravu obsaženou v ustanovení § 1 ZOR a zároveň ji doplňuje o prvek vzájemné podpory a pomoci. K pojmovým znakům manželství na základě výše uvedeného patří zejména skutečnost, že se jedná o svazek dvou osob různého pohlaví, tedy muže a ženy. Tento svazek by měl být trvalý, což je hlavním atributem, který by měl manželství odlišovat od ostatních forem vztahů. Požadavek na trvalost manželství však neznamená, že by nemohlo dojít k jeho zániku – manželství může zaniknout úmrtím jednoho z manželů, rozvodem, prohlášením manželství na neplatné či prohlášením manžela za mrtvého. Aby mohl být manželský svazek právem akceptovatelný, je nutné, aby byl uzavřen na základě zákona a před příslušným úřadem či před orgánem registrované církve nebo náboženské společnosti. Podle toho, před kterým orgánem bude manželství uzavřeno, rozlišujeme sňatek civilní a církevní.

---

¹ Hrušáková, M., Králíčková, Z. *České rodinné právo*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. str. 50.

² Králíčková, Z. *Rodinné právo v otázkách a odpovědích*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 25.

³ § 655 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Účelem manželství zůstává i v nové právní úpravě založení rodiny a řádná výchova dětí, a to i přesto, že za tímto účelem nemusí být manželství uzavřeno. Z tohoto důvodu je, dle mého názoru, praktické rozšíření ustanovení § 655 NOZ o vzájemnou podporu a pomoc, neboť se domnívám, že vznik manželství nemusí ve všech případech směřovat k založení rodiny a následné výchově dětí. To se týká zejména případů, kdy snoubenci uzavírají manželství v pozdějším věku.

Z nové právní úpravy je zcela vypouštěno ustanovení § 2 ZOR, které upravovalo požadavek na vzájemnou znalost charakterových vlastností a zdravotního stavu druhého snoubence před uzavřením manželství. V souvislosti s danou problematikou nicméně zůstalo dle ustanovení § 665 NOZ součástí právní úpravy prohlášení o znalosti zdravotního stavu, které snoubenci (kromě dalších prohlášení) činí v okamžiku uzavírání manželství. Domnívám se, že je tato úprava plně dostačující, a to zejména s ohledem na skutečnost, že ustanovení § 2 ZOR mělo, dle mého názoru, primárně morální aspekt, který by měl být otázkou spíše etiky jednotlivce než kodifikovanou skutečností. Z tohoto důvodu se domnívám, že by bylo jeho převzetí do nové právní úpravy nadbytečné.

NOZ zavádí namísto pojmu „uzavření manželství“, jak ho známe ze zákona o rodině, termín nový, a to „vznik manželství“. Manželství tak vzniká svobodným a úplným souhlasným projevem vůle muže a ženy, že spolu vstupují do manželství. Tento proces je nově vymezen pod pojmem „sňatečný obřad“. Za okamžik vzniku manželství lze považovat okamžik, kdy oba snoubenci kladně odpoví na otázku oddávajícího, zda spolu chtějí vstoupit do manželství. Nově se za kladnou odpověď může považovat i jiný způsob vyjádření souhlasu - musí však být zřejmé, že došlo k projevu sňatečné vůle snoubenců.⁴ Dle důvodové zprávy k ustanovení § 659 NOZ je manželství uzavřeno a sňatečné právní jednání je perfektní v okamžiku vyjádření vůle snoubence druhého v pořadí, a to za předpokladu, že k němu došlo v přítomnosti oddávajícího a svědků. Manželství podle naší právní úpravy tudíž nevzniká až následným zápisem do matriční knihy manželství. Samotný zápis má výhradně evidenční charakter a nezakládá práva a povinnosti spojená se vznikem manželství.

Pokud se dvě osoby rozhodnout vstoupit do manželství, musí být splněno několik předpokladů: osobních, sňatečného projevu vůle a sňatečného obřadu.

---

⁴ Bělohlávek, A. J. et al.. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. str. 234.

2.2 Osobní předpoklady

Osobní předpoklady pro vznik manželství se dříve dovozovaly z případů, v nichž bylo uzavření manželství zakázáno a které byly uvedeny v ustanovení § 11 a násl. ZOR. Nově je v NOZ pro osobní předpoklady zaveden pojem tzv. „zákonných překážek“ uzavření manželství. „Manželství může uzavřít každý, pokud mu v tom nebrání zákonná překážka podle § 672 - 676.“⁵ K těmto zákonným překážkám lze zařadit nedostatek věku a plné svéprávnosti, omezení svéprávnosti v oblasti manželství, dříve uzavřené a dosud trvající manželství či registrované partnerství, případně jiný obdobný svazek uzavřený v zahraničí, příbuzenství mezi předky, potomky či sourozenci, vztah poručenství, svěření do péče a pěstounství. Pokud by bylo i přes tyto zákonné překážky manželství uzavřeno a nedošlo by k jeho konvalidaci, pak by v krajním případě mohlo dojít až k prohlášení manželství za neplatné.

2.2.1 Nedostatek věku

Obecně lze říci, že manželství může uzavřít osoba starší osmnácti let. Tato zákonná úprava byla do NOZ převzata ze zákona o rodině. Požadavek na stanovení nejnižšího věku muže a ženy, kteří vstupují do manželství je rovněž v souladu s Úmluvou o souhlasu k manželství, nejnižším věku pro uzavření manželství a registraci manželství, která byla uzavřena 10. prosince 1962 v New Yorku. Jménem Československé socialistické republiky byla Úmluva podepsána v New Yorku dne 8. října 1963.⁶ Pokud by tedy NOZ neobsahoval ustanovení o nejnižším věku pro uzavření manželství, byl by s výše uvedenou Úmluvou nepochybně v rozporu, neboť: „Smluvní státy přijmou zákonodárná opatření stanovící nejnižší věk pro uzavření manželství. Nebude právně uzavřen žádný sňatek jakoukoliv osobou, která tohoto věku nedosáhla, kromě případů, kdy příslušný orgán povolí z vážných důvodů výjimku pokud jde o věk v zájmu nastávajících manželů.“⁷

Ačkoli NOZ vychází při úpravě věku potřebného k uzavření manželství ze zákona o rodině, dochází oproti ZOR v nové právní úpravě k určitému posunu

---

⁵ Eliáš, K. a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit 2012. str. 293.

⁶ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 124/1968 Sb., o Úmluvě o souhlasu k manželství, nejnižším věku pro uzavření manželství a registraci manželství, ze dne 5. srpna 1968

⁷ Čl. 2 přílohy k vyhlášce ministra zahraničních věcí č. 124/1968 Sb., Úmluva o souhlasu k manželství, nejnižším věku pro uzavření manželství a registraci manželství

a ke zmírnění podmínek. Zákonnou překážkou pro uzavření manželství je nově nesplnění kumulativní podmínky zletilosti a plné svéprávnosti, z čehož vyplývá, že manželství dle ustanovení § 672 odst. 1 NOZ nemůže uzavřít nezletilý, který není plně svéprávný. V praxi nově může nastat případ, kdy osoba mladší osmnácti let bude mít priznanou plnou svéprávnost, a to z jiných důvodů, než je uzavření manželství. V tomto případě pak osoba mladší osmnácti let může uzavřít manželství bez souhlasu soudu. V případech, kdy chce manželství uzavřít osoba nezletilá, která již dovršila věku šestnácti let a která však zároveň není plně svéprávná, zůstává zachována možnost obrátit se na soud. Ten může vydat povolení uzavřít manželství za předpokladu, že se jedná o výjimečný případ a jsou-li pro to důležité důvody.

2.2.2 Nedostatek svéprávnosti v oblasti uzavření manželství

V oblasti způsobilosti resp. svéprávnosti k uzavření manželství došlo ke značnému zjednodušení. Zatímco dříve ZOR ve svém ustanovení § 14 rozlišoval několik variant, NOZ tuto problematiku formuluje velmi stručně. Dle ZOR bylo uzavření sňatku zcela vyloučeno v případech zbavení způsobilosti k právním úkonům (§ 14 odst. 1 ZOR). V případech omezené právní způsobilosti bylo možné uzavřít sňatek pouze na základě povolení soudu (§ 14 odst. 2 ZOR). Pokud snoubenec trpěl duševní poruchou, která by měla za následek omezení způsobilosti k právním úkonům, povolil by soud uzavření manželství pouze za předpokladu, pokud by byl snoubencův zdravotní stav slučitelný s účelem manželství (§ 14 odst. 3 ZOR). Dnešní úprava v ustanovení § 673 NOZ upravuje překážku uzavření manželství pouze pro případ, kdy je snoubenec omezen ve svéprávnosti v oblasti uzavření manželství. Je tedy kladen důraz na skutečné omezení svéprávnosti v oblasti manželství, nikoli však na stav, který jako duševní porucha brání jeho uzavření.⁸

Pokud by bylo uzavřeno manželství i přes existenci překážky spočívající v nezletilosti osoby, která by nebyla plně svéprávná, případně by bylo uzavřeno osobou s omezenou svéprávností v oblasti uzavření manželství, mohlo by dojít ke konvalidaci překážky za předpokladu, že bylo počato dítě, které se narodilo živé. V opačném

---

⁸ Bělohávek, A. J. et al.. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. str. 241.

případě by mohl soud prohlásit neplatnost manželství, a to na návrh každého, kdo na tom má právní zájem.⁹

2.2.3 Dříve uzavřené a dosud trvající manželství či registrované partnerství, případně jiný obdobný svazek uzavřený v zahraničí

Princip monogamie je tradičním, hluboce zakořeněným principem rodinného práva ve všech zemích založených na křesťanské kultuře, nejinak je tomu i v naší kultuře.¹⁰ Koncepce této zákonné překážky vychází z dřívější právní úpravy ZOR. Uzavřít manželství nemůže osoba za trvání jiného manželství či registrovaného partnerství. Nově bylo ustanovení rozšířeno o překážku existence jiného obdobného svazku, který by osoba uzavřela v zahraničí. Tímto svazkem se má na mysli např. „*Občanský pakt solidarity (Pacte civile de solidarité, PACS), který je formou partnerského svazku ve Francii a který mohou uzavřít jak osoby stejného pohlaví, tak i dvojice různého pohlaví, zejména za účelem úpravy majetkových poměrů mezi nimi*“.¹¹

Pokud by i přes tuto zákonnou překážku osoba uzavřela další manželství, případně pokud by uzavřela manželství s osobou, která je již ve stavu manželském, vystavovala by se možnosti trestního stíhání za trestný čin dvojího manželství s možným uložením trestu odnětí svobody až na dva roky.¹²

2.2.4 Příbuzenství

Právní úprava týkající se zákonné překážky v případě existence příbuzenství zůstala rovněž zachována. Hlavním důvodem tohoto zákazu, který se vyskytoval již v římském právu, je nepochybně skutečnost, že by uzavírání příbuzenských sňatků bylo nebezpečné pro zdravý vývoj dalších generací. I nadále tak platí, že manželství nesmí být uzavřeno mezi předky a potomky, ani mezi sourozenci (plnorodými i polorodými). To samé platí rovněž u osob, jejichž příbuzenství vzniklo osvojením. Vzhledem

---

⁹ Bělohávek, A. J. et al.. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. str. 241.

¹⁰ Hrušáková, M. Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizince a v cizině. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 60.

¹¹ Eliáš, K. a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit 2012. str. 294.

¹² § 194 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

k ustanovení § 682 NOZ se však lze domnívat, že by mohlo dojít ke konvalidaci manželství, které by bylo jinak neplatné z důvodu existujícího příbuzenství založeného osvojením. Ke zhojení manželství by mohlo dojít tehdy, pokud by před prohlášením manželství za neplatné došlo ke zrušení takto vzniklého příbuzenského vztahu.¹³

2.2.5 Vztah poručenství, svěřeni do péče a pěstounství

Výčet případů, v nichž není možné z hlediska vlastností určité osoby uzavřít manželství je doplněn o nové ustanovení § 676 NOZ, který stanoví, že manželství nemůže být uzavřeno mezi poručníkem a poručencem, mezi dítětem a osobou, do jejíž péče bylo dítě svěřeno, a nebo mezi pěstounem a svěřeným dítětem. Dle důvodové zprávy vztah poručenství a poručníka, dále osoby, které bylo dítě svěřeno do péče a pěstouna a svěřeného dítěte zaniká nabytím plné svéprávnosti, případně zrušením či zánikem takového poměru.

Domnívám se, že je v této souvislosti vhodné podotknout, že právní příbuzenství nemůže zrušit příbuzenství pokrevní, což znamená, že ani po vzniku právního příbuzenství není možné uzavřít manželství mezi biologicky příbuznými osobami.

2.3 Předpoklady sňatečného projevu vůle

V oblasti předpokladů sňatečného projevu vůle (dříve sňatečného prohlášení) lze říci, že nová právní úprava defacto převzala ustanovení dříve účinného zákona o rodině. Novinkou je jen určitý terminologický posun, kdy se nově pro proces uzavření manželství zavedl pojem „sňatečný obřad“. Dále se namísto termínu „uzavření manželství“ dle ustanovení § 3 ZOR zavedl v ustanovení § 656 NOZ pojem „vznik manželství“. Došlo také k rozšíření pojmu „svobodného a úplného souhlasného prohlášení muže a ženy“ - nově se používá širší pojem „svobodného a úplného souhlasného projevu vůle“. Namísto „prohlášení“ se zavedl pojem „projev vůle“. Obecně lze říci, že projev vůle muže a ženy o vstupu do manželství je tzv. „sňatečným obřadem“.¹⁴

---

¹³ Bělohávek, A. J. et al.. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. str. 240.

¹⁴ Bělohávek, A. J. et al.. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. str. 234.

Mezi náležitosti sňatečného projevu vůle i nadále patří zejména způsobilost snoubence uzavřít manželství (osobní předpoklady) a podmínka projevit svou vůli osobně, přičemž je kladen důraz na svobodný a plný souhlasný projev vůle, tj. dle důvodové zprávy projev řádné, skutečné či opravdové vůle. Tato vůle musí být rovněž vážná a prostá omylu a projev vůle musí být určitý a srozumitelný.

Kromě sňatečného projevu vůle snoubenci prohlašují ještě další skutečnosti, jako je například skutečnost, že snoubencům nejsou známy překážky, které by bránily uzavřít manželství, dále že snoubenci znají navzájem svůj zdravotní stav, že zvážili uspořádání budoucích majetkových poměrů atd. Nově s účinností od 1. ledna 2014 snoubenci také prohlašují, že navzájem nejsou ve vztahu poručníka a poručenice, dítěte a osoby, do jejíž péče bylo dítě svěřeno, nebo pěstouna a svěřeného dítěte. Poslední uvedené prohlášení však snoubenci činí již při podání žádosti o uzavření manželství, nikoli však při samotném sňatečném obřadu.

2.3.1 Způsobilost snoubence

Způsobilost snoubence k učinění sňatečného projevu vůle je určena zejména jeho věkem, resp. plnou svéprávností a dále tím, zda je svéprávný v oblasti uzavření manželství. V souvislosti s těmito osobními předpoklady však odkazují na podkapitulu 2.2, jelikož se jedná o osobní předpoklady shodné s těmi, kterými jsem se v této části práce podrobně zabývala.

V souvislosti s řešenou problematikou je nicméně nutné doplnit institut svéprávnosti. Ačkoli je dle důvodové zprávy k ustanovení § 673 nově kladen důraz na skutečné omezení v oblasti manželství a nikoli na stav, který jako duševní porucha brání jeho uzavření, je i nadále nutné brát ohled na stav vyvolaný požitím omamných a psychotropních látek. V souladu s ustanovením § 581 NOZ by totiž nebyl k uzavření manželství svéprávný ten, kdo se konzumací alkoholu či jiné omamné a psychotropní látky přivedl do stavu, který ho činí neschopným právně jednat. Výše uvedené okolnosti by nicméně způsobily nesvéprávnost snoubence k uzavření manželství pouze za předpokladu, pokud by se snoubenec v takto navozeném stavu nacházel v okamžiku projevu své vůle v rámci sňatečného obřadu.¹⁵

---

¹⁵ Radvanová, S. at al. *Občanské právo hmotné*. 3. 5., jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. str. 25 - 26.

2.3.2 Podmínka učinit prohlášení osobně

Zákon vyžaduje, aby se snoubenci účastnili sňatečného obřadu osobně a rovněž aby také osobně vyjádřili svou sňatečnou vůli. Tento požadavek kromě NOZ vyplývá i z čl. 1 odst. 1 Úmluvy o souhlasu k manželství, nejnižším věku pro uzavření manželství a registraci manželství.¹⁶ Z čl. 1 odst. 2 shora uvedené Úmluvy dále vyplývá, že ve zcela výjimečných případech není nutné, aby jedna ze stran byla přítomna. To je možné tehdy, kdy tato strana před příslušným orgánem a zákonem předepsaným způsobem vyjádřila a zároveň neodvolala svůj souhlas. Česká právní úprava tohoto institutu je upravena zejména v ustanovení § 669 NOZ, který říká, že manželství může být uzavřeno zmocněncem, jsou-li pro to důležité důvody, a to za předpokladu, že je zastoupen jen jediný snoubenec a že s tím vysloví souhlas krajský úřad. K tomu, aby mohlo dojít k povolení uzavření manželství zástupcem musí být kromě výše uvedených požadavků splněny i další předpoklady, které jsou upraveny v ustanovení § 38 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů.

2.3.3 Svobodná a plná (řádná) vůle, která je vážná a prostá omylu

„Manželství vzniká svobodným a úplným souhlasným projevem vůle muže a ženy, kteří hodlají vstoupit do manželství, že spolu vstupují do manželství.“¹⁷ Ze zákonné dikce je patrné, že je kladen důraz zejména na svobodný a plný projev vůle. Dle důvodové zprávy se musí jednat o projev řádné, skutečné či opravdové vůle, která musí být vážná a prostá omylu.

Pokud by došlo k vynucení projevu vůle fyzickým či psychickým násilím, je zřejmé, že by se nejednalo o svobodnou a vážnou vůli a za této situace by mohlo být manželství prohlášeno za neplatné. K prohlášení manželství za neplatné by mohlo dojít rovněž v případě omylu o totožnosti snoubence nebo při omylu v povaze sňatečného právního jednání.¹⁸ Ať již bylo manželství uzavřeno za použití násilí, případně pokud došlo k omylu, nezpůsobuje tato skutečnost neexistenci manželství. Takto uzavřené

---

¹⁶ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 124/1968 Sb., o Úmluvě o souhlasu k manželství, nejnižším věku pro uzavření manželství a registraci manželství

¹⁷ § 656 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁸ § 684 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

manželství vznikne, nicméně zde bude existovat možnost jeho prohlášení za neplatné. Neplatnosti manželství se však ve svůj prospěch nemůže dovolávat ten, kdo se provinil.

O projev vážné vůle by se rovněž nejednalo, kdyby vůle snoubenců byla projevována např. jen v žertu, při hrách, při výuce apod.¹⁹ V této souvislosti jsem toho názoru, že se shora uvedená teorie v praxi příliš neuplatní, neboť okolnosti odlišující žert či hru od skutečného sňatečného obřadu jsou natolik rozdílné, že by jen stěží mohl být někdo přesvědčen o opaku.

2.3.4 Určitý a srozumitelný projev

Projev vůle snoubenců musí být určitý a srozumitelný. Jelikož ustanovení o rodině tuto problematiku neupravují, je nutné vycházet z obecných ustanovení NOZ o náležitostech právního jednání.

Aby se jednalo o právní jednání, musí být přítomna svobodná vůle jednajících osoby, která musí být projevována vážně. Dle shora uvedeného musí být projev vůle rovněž určitý a srozumitelný.

Určitost projevu vůle spočívá v jednoznačnosti právního jednání, tzn. že z konkrétního právního jednání lze spolehlivě a bez pochybnosti vyvodit, čeho se právní jednání týká.²⁰ Dle mého názoru se v praxi případy neurčitosti právního jednání při sňatečném obřadu téměř nevyskytují, což by mělo vyplývat zejména z povahy úkonu uzavření manželství jako takového. Domnívám se, že by teoreticky k neurčitosti právního jednání mohlo dojít ve chvíli, kdy by snoubenec na otázku oddávajícího odpověděl namísto souhlasného projevu vůle např. „nevím“, „nejsem si jist“. Takový projev vůle by byl sice po jazykové stránce srozumitelný, nicméně ve vztahu ke sňatečnému obřadu by byl neurčitý, neboť by byl nejednoznačný jeho věcný obsah. Dle ustanovení § 553 odst. 1 NOZ by se v takovém případě ani nejednalo o právní jednání.

Nesrozumitelnost projevu vůle právní teorie rozlišuje na absolutní (tj. pro každého) a relativní (tj. pouze pro někoho). Právně relevantní je však jen nesrozumitelnost absolutní, která má negativní právní následky, tzn. že v souladu

---

¹⁹ Radvanová, S. at al. *Občanské právo hmotné. 3. 5.*, jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. str. 26.

²⁰ Dvořák, J. a kol. *Občanské právo hmotné. 1. 1.* vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. str. 161.

s ustanovením § 553 odst. 1 NOZ nejde o právní jednání.²¹ V souvislosti s tímto se domnívám, že je v současné době možnost absolutní nesrozumitelnosti projevu vůle při sňatečném obřadu značně eliminována, a to zejména zásluhou právní úpravy obsažené v ustanovení § 659 NOZ, dle kterého manželství vznikne nejen kladnou odpovědí snoubenců na otázku oddávajícího, zda spolu chtějí vstoupit do manželství, ale rovněž může vzniknout i jinak, je-li zřejmé, že došlo k projevu sňatečné vůle snoubenců. Ustanovení je v praxi použitelné zejména v případech, kdy by byl snoubenec natolik zdravotně indisponován, že by nebyl schopen slovně vyjádřit svou vůli. Za projev vůle by pak mohlo být dostačující např. kývnutí hlavy, mávnutí ruky, oční souhlas atp. Relativní nesrozumitelnost projevu vůle je případ, kdy je projev vůle nesrozumitelný jen pro určitou osobu, a to například z důvodu, že je projev vůle vyjádřen v jazyce, který daná osoba neovládá. Na rozdíl od absolutní neplatnosti by však takový projev vůle neměl způsobit negativní právní následky.

2.3.5 Sňatečný projev vůle zakládající manželství a další sňatečná prohlášení

Sňatečný projev vůle je projev vůle snoubenců, na jehož základě vzniká manželství a je upraven v § 656 odst. 1 NOZ.

V nové právní úpravě zůstala zachována i povinnost učinit při sňatečném obřadu další prohlášení, která předchází samotnému sňatečnému projevu vůle. Mezi tato prohlášení patří: prohlášení, že snoubencům nejsou známy překážky bránící uzavření manželství; dále snoubenci musí prohlásit, že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvážili uspořádání budoucích majetkových poměrů, svého bydlení a hmotné zajištění po uzavření manželství.²² Snoubenci při sňatečném obřadu učiní rovněž prohlášení týkající se jejich budoucího příjmení, které mají v úmyslu užívat. Na rozdíl od prvních tří jmenovaných prohlášení má toto poslední prohlášení mnohem větší význam, neboť se jedná o prohlášení statusové povahy.

Snoubenci mají možnost dle ustanovení § 660 NOZ prohlásit, že jedno z jejich příjmení bude příjmením společným nebo že si oba ponechají svá příjmení, případně že příjmení jednoho z nich bude příjmením společným, a ten, jehož příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své

---

²¹ Dvořák, J. a kol. *Občanské právo hmotné. I.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. str. 161.

²² § 665 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

dosavadní příjmení. Nově mohou manželé, kteří si ponechali svá dosavadní příjmení dodatečně prohlásit, že se rozhodli používat společné příjmení jednoho z nich. K drobné změně dochází v případě připojovaného příjmení, nejedná se však o změnu zásadní, ale spíše jen o přesnější vyjádření pravidel pro užívání složeného příjmení.

2.4 Předpoklady sňatečného obřadu

Aby mohlo dojít k platnému vzniku manželství, musí být kromě požadavků uvedených výše splněny i určité procedurální předpoklady.

Prvním krokem snoubenců, kteří se rozhodnou vstoupit do manželství je návštěva věcně a místně příslušného úřadu, u kterého má být sňatečný obřad proveden. Snoubenci zde musí o uskutečnění sňatečného obřadu „požádat“.²³ Děje se tak vyplněním předepsaného tiskopisu, který se v praxi označuje jako dotazník k uzavření manželství, v němž snoubenci prohlášením prokazují svou totožnost, upřesňují úřad (případně orgán církve či registrované náboženské společnosti), před nímž hodlají manželství uzavřít a předběžně zde také uvádí příjmení, které si přejí užívat po uzavření manželství. Dále uvádí, zda spolu již mají nezletilé děti a zda se dohoda o příjmení bude vztahovat případně i na ně. V dotazníku také může být předběžně uvedeno, zda žena žádá, aby její příjmení bylo po uzavření manželství uváděno v mužském tvaru. K dotazníku k uzavření manželství může být přiložen rovněž dodatek (více viz podkapitola 5.3) obsahující údaje o rodičích snoubenců. V praxi se tento dodatek k dotazníku připojuje zejména v případech, kdy jsou snoubenci cizími státními příslušníky. Údaje týkající se totožnosti, snoubenci prokazují doklady, které jsou povinni předložit na základě zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů.

V nové právní úpravě zůstala zachována možnost, aby se snoubenci rozhodli, zda si přejí uzavřít sňatek civilní či církevní. V případě civilního sňatku je na základě dohody s matričním úřadem stanoveno datum obřadu a samotný sňatečný obřad následně probíhá rovněž před orgánem veřejné moci. Jedná-li se o sňatek církevní, matriční úřad připraví podklady nutné ke vzniku manželství, ale určení data obřadu a samotný sňatečný obřad je již v kompetenci orgánu církve nebo náboženské společnosti, která je k tomu oprávněna. Po provedení církevního sňatečného obřadu je

---

²³ Radvanová, S. at al. *Občanské právo hmotné*. 3. 5., jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. str. 28.

nutné ohlásit vznik manželství příslušnému matričnímu úřadu, který následně zajistí další potřebné úkony (jako je např. zápis do matriky manželství, vydání oddacího listu), které jsou shodné s případem, kdy je uzavřen sňatek civilní.

Podrobnější informace o formách sňatečného obřadu a dokladech potřebných ke vzniku manželství jsou uvedeny v následujících kapitolách, z tohoto důvodu se jimi v této části práce nebudu detailněji zabývat.

Sňatečný obřad, při kterém dochází ke vzniku manželství, je veřejný a slavnostní. Dle názoru prof. JUDr. Milany Hrušákové, CSc. manželství nemusí být uzavíráno na místě veřejnosti přístupném, neboť veřejnost v podstatě zastupují svědkové a matrikář. Jestliže ale autorka rovněž uvádí, že je veřejnost souhlasného prohlášení, resp. sňatečného projevu vůle třeba vykládat jako opak tzv. tajných manželství, upravených v kanonickém právu,²⁴ pak se domnívám, že je pro účely definice veřejnosti sňatku výstižnější názor Doc. JUDr. Senty Radvancové, CSc., ke kterému se rovněž přikláním: podmínka, aby byl sňatek uzavřen veřejně je splněna zásadně na kterémkoli místě, kam mají přístup i jiné osoby, než osoby nezbytně přítomné sňatečnému obřadu, resp. na kterémkoli místě, kam nemají jiné osoby zakázaný přístup, popř. kam není vyloučen přístup jiných osob. Slavnost sňatečného obřadu je zajištěna již samotným důstojným chováním přítomných a povaze obřadu odpovídajícím proslovem oddávajícího.²⁵ Pravidla pro slavnostní formu obřadu nejsou taxativně vymezena, nicméně samotný průběh obřadu by měl svou formou a svým průběhem naplňovat obě shora uvedené zásady. Ze shora uvedeného vyplývá, že je pojem slavnosti sňatečného obřadu velmi široký. Jeho výklad tak zůstává závislý především na toleranci oddávajícího a matrikářky.²⁶

Každému sňatečnému obřadu musí být již tradičně přítomni dva svědci. Tito svědci však nejsou svědky snoubenců, jako spíše svědky úkonu, z čehož vyplývá nutnost, aby byli schopni dosvědčit, co se před nimi v době sňatečného obřadu odehrálo. Mělo by se tak jednat nejen o osoby plně svéprávné, ale i o osoby způsobilé

---

²⁴ Hrušáková, M., Králíčková, Z. *České rodinné právo*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. str. 56.

²⁵ Radvanová, S. at al. *Občanské právo hmotné*. 3. 5., jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. str. 31.

²⁶ Hrušáková, M. *Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizince a v cizině*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 34.

právně jednat v daný okamžik. Svědci by rovněž měli rozumět jednacímu jazyku a měli by mít smysly natolik v pořádku, aby byly schopni případného dosvědčení obřadu.²⁷

---

²⁷ Radvanová, S. at al. *Občanské právo hmotné. 3. 5., jubilejní aktualiz. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2009. str. 32.

3. Forma uzavření manželství (vzniku manželství)

Současná právní úprava upravuje dvě formy sňatečného obřadu, a to sňatek občanský a církevní (§ 657 NOZ). Možnost volby mezi občanskou a církevní formou tudíž zůstává v nové právní úpravě zachována, ačkoliv věcný záměr občanského zákoníku schválený usnesením Vlády České republiky č. 345 z 18. dubna 2001 napříště s církevní formou vzniku manželství nepočítal. Zastánkyní obligatornosti civilního sňatku byla například Prof. JUDr. Milada Hrušáková, CSc., která se na konferenci k připravované rekodifikaci občanského zákoníku konané v roce 2005 na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci k této možnosti přiklonila. V následné debatě konané u příležitosti shora uvedené konference převládli souhlas s chystaným zakotvením obligatornosti civilního sňatku. Zazněly nicméně i hlasy obhajující zachování církevního sňatku, a to zejména s ohledem na historické konsekvence.²⁸ Jedním z kritiků nově připravované právní úpravy byl například Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc., který odnětí možnosti vybrat si formu vzniku manželství považoval za změnu k horšímu.²⁹ K tomuto názoru se připojila rovněž i Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D., která ve své Glose k návrhu obligatorního civilního sňatku mimo jiné uvedla, že *„návrat církevního sňatku do rodinného práva v roce 1992 je často považován za přínos polistopadového vývoje. Eliminace církevního sňatku v rekodifikovaném občanském zákoníku by proto mohla být vnímána velmi citlivě“*.³⁰

Právní následky občanského a církevního sňatku jsou upraveny v ustanovení § 670 NOZ a ve srovnání s úpravou ustanovení § 10 ZOR zůstávají beze změny. Byl-li uzavřen občanský sňatek, je možné, aby pak manželé podstoupily ještě následný náboženský obřad, který však zůstane bez právních následků. Pokud by byl nejprve uzavřen sňatek církevní, nelze následně uzavřít občanský sňatek.

Nová právní úprava naopak nepřevzala ustanovení § 4c ZOR upravující manželství uzavřená občany České a Slovenské Federativní Republiky v období od 1. ledna 1950 do 1. července 1992, která byla uzavřena církevní formou v zahraničí podle práva platného v místě uzavření manželství. V tomto časovém období znala naše

---

²⁸ Psutka, J.: Konference k připravované rekodifikaci občanského zákoníku. Ad Notam: notářský časopis, Praha: C. H. Beck, 2006, roč. 12, č. 1, s. 33.

²⁹ Telec, I.: *Kritika přípravy odnětí svobody volby občanského nebo církevního sňatku*. Právní rozhledy, Praha: C. H. Beck, 2006, roč. 14, č. 3, s. 101-104.

³⁰ Králíčková, Z.: *Glosa k návrhu obligatorního civilního sňatku*. Právní rozhledy, Praha: C. H. Beck, 2006, roč. 14, č. 4, s. 148.

právní úprava pouze možnost uzavření manželství výhradně před orgánem státu, nikoli však před orgánem církve či jiné náboženské společnosti. Manželství, která byla v uvedeném období uzavřena v cizině jinou než civilní formou, dle české právní úpravy vůbec nevznikla. V souvislosti s tím, že novela zákona o rodině, provedená zákonem č. 234/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, umožnila s účinností od 1. července 1992 uzavírání manželství církevní formou, bylo nutné zpětně vyřešit otázku manželství československých občanů uzavřených do 1. července 1992 v cizině, a to jinou než civilní formou.³¹ Dle intertemporálního ustanovení § 4c ZOR se tato manželství stala platná podle československého (českého) práva, a to s účinností od 1. července 1992.³² Domnívám se, že se však jednalo o ustanovení, které se již vyčerpalo a které by bylo v současné době již zastaralé. Z tohoto důvodu, dle mého názoru, nedošlo k jeho převzetí do nové právní úpravy.

K jednotlivým formám vzniku manželství lze připojit i zvláštní případy vzniku manželství, ke kterým patří uzavření manželství zástupcem, uzavření manželství v případě přímého ohrožení života, dále uzavření manželství státního občana České republiky nebo osobou bez státního občanství v cizině a uzavření manželství státního občana České republiky s cizincem na území České republiky.

3.1 Občanský sňatek

Civilní forma sňatku byla poprvé zavedena v roce 1580 v Nizozemí jako fakultativní forma sňatku pro členy reformované církve. V roce 1653 byl civilní sňatek zaveden také v Anglii, Skotsku a Irsku a v roce 1787 jako fakultativní forma sňatku ve Francii, kde se stal od roku 1792 obligatorní formou pro všechny občany. V Německu se stal povinným pro celou říši v roce 1875. Všeobecný zákoník z roku 1811, který na našem území platil až do 1. ledna 1950, vycházel z církevní formy sňatku. Teprve v roce 1868 bylo zavedeno tzv. nouzové civilní manželství a o dva roky později byl zaveden povinný civilní sňatek pro osoby nenáležící k žádné státem uznané církvi a pro bezvěrce. V roce 1918 byla přijata tzv. manželská novela, která zavedla možnost výběru mezi civilní a církevní formou sňatku. Možnost výběru formy

---

³¹ Hrušáková, M. Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizince a v cizině. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 13.

³² Hrušáková, M. a kol. *Zákon o rodině; Zákon o registrovaném partnerství: komentář*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. str. 22.

sňatku trvala až do 1. ledna 1950. V tomto roce však nabyl účinnosti zákon o právu rodinném, který církevní formu sňatku zrušil. Náboženské sňatkové obřady byly nicméně dovoleny, avšak k jejich vykonání mohlo dojít až po uzavření manželství podle zákona o rodině. Bezvýjimečnost občanského sňatku byla na našem území zrušena až novelou zákona o rodině (provedená zákonem č. 234/1992 Sb.). Shora uvedená novela nabyla účinnosti dne 1. července 1992 a znovu umožnila uzavírání manželství vedle formy civilní i formou církevní. Vzájemný vztah občanského a církevního sňatku byl později upraven novelou zákona o rodině z roku 1998.³³

V současné době je úprava občanského sňatku obsažena v ustanovení § 657 odst. 1 NOZ, které stanoví: „*projeví-li snoubenci vůli, že spolu vstupují do manželství, osobně před orgánem veřejné moci provádějícím sňatečný obřad v přítomnosti matrikáře, jedná se o občanský sňatek.*“ Nová právní úprava tedy zavádí definici občanského sňatku, na druhou stranu ovšem oproti předchozí právní úpravě neobsahuje přímé vymezení orgánů, které sňatečný obřad provádí. Dle důvodové zprávy k ustanovení § 658 NOZ může občanský sňatečný obřad provést v podstatě kterýkoli úřad, je-li to stanoveno zvláštním zákonem (tím se rozumí zákon o obcích). „*Snoubenci projeví vůli, že spolu vstupují do manželství před:*

- a) *starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které jsou matričním úřadem, a to pouze ve správním obvodu tohoto matričního úřadu,*
- b) *starostou nebo místostarostou obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které nejsou matričním úřadem, je-li jeden ze snoubenců přihlášen k trvalému pobytu v jeho správním obvodu, a to pouze ve správním obvodu této obce, městské části hlavního města Prahy, městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst,*
- c) *primátorem hlavního města Prahy, náměstkem primátora hlavního města Prahy nebo pověřeným členem zastupitelstva hlavního města Prahy, jakož i před primátorem statutárního města, náměstkem primátora statutárního města*

---

³³ Hrušáková, M. Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizince a v cizině. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 11-13.

nebo pověřeným členem zastupitelstva statutárního města, a to pouze ve správním obvodu hlavního města Prahy nebo statutárního města.“³⁴

Manželství se uzavírá v místě, které pro konání slavnostních obřadů určí obec.³⁵

Nově je v NOZ explicitně zdůrazněno, že by při určení místa sňatečného obřadu měl úřad vycházet zejména z vůle snoubenců. I přesto se však domnívám, že tímto místem bude i nadále oddací síň v budově obecního úřadu, případně jiné místo, které za tímto účelem obecní úřad používá. Pokud se snoubenci rozhodnou uzavřít manželství na jiném než takto určeném místě, mohou matriční úřad požádat o povolení uzavřít manželství na kterémkoli jiném vhodném místě v jeho správním obvodu. Snoubenci mohou rovněž požádat i o uzavření manželství mimo dobu stanovenou radou obce. Shora uvedené možnosti vyplývají z ustanovení § 12 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů.

Průběh občanského sňatku byl do 1. ledna 1965 upraven v části III. instrukce Ministerstva vnitra č. 128/1955 Sbírky instrukcí pro výkonné orgány národních výborů, o uzavírání manželství před orgány místních národních výborů. Ačkoliv byla instrukce zrušena a nebyla ničím jiným nahrazena, je nutné poznamenat, že podle ní úřady ve své praxi často postupují dodnes. Shora uvedená instrukce upravovala např. nutnost sňatečný obřad řádně připravit, dále podmínky kladené na vzhled oddávajícího i matikáře a rovněž i podmínky způsobu jejich projevu. Instrukce upravovala také způsob uvedení snoubenců i hostů do předpokoje obřadní síně a následně do obřadní síně, a to včetně průběhu samotného obřadu - tj. například představení snoubenců a svědků oddávajícímu, projev oddávajícího, souhlasné prohlášení a podpis protokolu. Upravena byla i situace, pokud by se někdo z hostů či přímo snoubenec dostavil do obřadní síně v podnapilém stavu a rovněž tak i situace, pokud by snoubenec nedal souhlas k uzavření manželství.³⁶ Ačkoli je instrukce již řadu let neúčinná, domnívám se, že hlavním důvodem, proč podle ní úřady postupují, je skutečnost, že upravuje problematiku, která je stále aktuální.

---

³⁴ § 11a odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

³⁵ § 11a odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

³⁶ Hrušáková, M. Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizince a v cizině. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 42 - 44.

3.2 Církevní sňatek

V nové právní úpravě je nově obsažena definice církevního sňatku, a to v ustanovení § 657 odst. 2 NOZ: „*projevili snoubenci vůli, že spolu vstupují do manželství, osobně před orgánem církve nebo náboženské společnosti oprávněné k tomu podle jiného právního předpisu (dále jen „oprávněná církev“), jedná se o církevní sňatek.*“ Nutno dodat, že se musí jednat o církev nebo náboženskou společnost registrovanou na základě zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů.

Orgánem oprávněné církve je osoba pověřená oprávněnou církví. Například dle kanonického práva je oddávajícím místní ordinář v diecézi či farář ve farnosti. Oba dva mají na území své diecéze nebo farnosti řádnou moc oddávat. Funkci oddávajícího také může plnit kněz nebo jáhen, ale pouze za předpokladu, že je k tomu pověřen místním ordinářem nebo farářem farnosti, kde se manželství uzavírá. Jen ve zcela výjimečných případech, pokud by nebyli k dispozici kněží ani jáhni, mohli by od diecézního biskupa dostat zmocnění k oddávání také laici.³⁷ Na předpisech dané církve NOZ ponechává rovněž určení místa, kde má být sňatečný obřad vykonán - v ustanovení § 663 odst. 2 NOZ je pouze stanoveno, že obřad musí být uskutečněn na místě určeném vnitřními předpisy oprávněné církve.

Aby snoubenci mohli uzavřít církevní sňatek, je nutné, aby splnili podmínky stanovené občanským zákoníkem.

Snoubenci se musí nejprve dostavit na matriční úřad, kde jsou povinni podat žádost podloženou patřičnými doklady. Potvrzení o tom, že snoubenci splnili všechny požadavky stanovené zákonem obsahuje osvědčení (příloha č. 1), které vydává matriční úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. Pokud by snoubenci nespĺňovali podmínky pro uzavření manželství, byl by matriční úřad oprávněn odmítnout osvědčení vydat. O této skutečnosti by však musel vést správní řízení, jehož výsledkem by bylo rozhodnutí obsahující všechny náležitosti stanovené správním řádem.³⁸ Je-li osvědčení vydáno, mělo by v podstatě chránit duchovního i snoubence před uzavřením neplatného či zdánlivého manželství, a to zejména v právně

---

³⁷ Kašný, J. *Manželství v západní tradici: soubor kanonických studií*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2006. str. 65.

³⁸ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 62.

komplikovaných případech.³⁹ Od vydání osvědčení do dne konání sňatečného obřadu nesmí uplynout více než šest měsíců. Lhůta týkající se platnosti osvědčení k uzavření církevního sňatku je tudíž oproti právní úpravě zákona o rodině prodloužena ze tří měsíců na šest. Po vydání osvědčení je následný vznik manželství již plně v kompetenci oprávněné církve.

Pokud je uzavírán církevní sňatek, musí snoubenci kromě zákonných předpokladů a předpokladů pro vznik manželství splňovat zpravidla také požadavky stanovené danou církví. Například dle kanonického práva, musí snoubenci kromě podmínek světského práva splnit i podmínky práva kanonického. Požadavky k uzavření manželství se v kanonickém právu nazývají překážkami a současný Kodex (Codex iuris canonici) jich stanoví dvanáct. K překážkám patří například překážky, které se vztahují k lidské důstojnosti a překážky související s podstatnými cíli a vlastnostmi manželství. Další zneplatňující překážky se týkají náboženské víry a mají za cíl chránit náboženskou stabilitu rodiny a společnosti.⁴⁰

Je-li církevní sňatek platně uzavřen, má oddávající dle ustanovení § 666 odst. 2 NOZ povinnost doručit matričnímu úřadu, v jehož obvodu byl sňatek uzavřen, protokol o uzavření manželství, a to do tří pracovních dnů ode dne uzavření manželství. Poté je takto uzavřené manželství matričním úřadem zapsáno do příslušné matriční knihy manželství a následně je vystaven oddací list, kterým se prokazuje uzavření manželství. Pro úplnost nutno dodat, že je oddací list vydáván nejen v případě uzavření církevního sňatku, ale i tehdy, byl-li uzavřen sňatek občanský.

3.3 Ostatní formy sňatků, sňatky ve zvláštních situacích

V této podkapitole se zmíním o dalších formách, respektive spíše o určitých situacích, ve kterých lze dle účinné právní úpravy manželství rovněž uzavřít. Zaměřím se zde primárně na komparaci právní úpravy dle ZOR a NOZ. Doklady potřebnými k uzavření takovýchto sňatků se nicméně budu podrobněji zabývat až v následujících kapitolách.

---

³⁹ Hrušáková, M. Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizince a v cizině. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 47.

⁴⁰ Kašný, J. *Manželství v západní tradici: soubor kanonických studií*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2006. str. 42.

3.3.1 Uzavření manželství zmocněncem

Institut uzavření manželství zmocněncem zůstal zachován i v nové právní úpravě. Stejně tak jako v zákoně o rodině je i dle NOZ možné, aby stanovený úřad přivolil, že bude jeden snoubenec zastoupen zmocněncem, a to tehdy, budou-li pro to důležité důvody. Příslušným úřadem je nově krajský úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno, zatímco dle ustanovení § 9 odst. 1 ZOR byl tímto úřadem krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň magistráty těchto měst.

Ustanovení § 669 odst. 2 a 3 NOZ upravují náležitosti plné moci, která musí být přiložena k žádosti o povolení uzavření manželství zmocněncem, upravena je rovněž i účinnost jejího odvolání. Podrobnější úprava náležitostí plné moci je obsažena v zákoně o matrikách, jménu a příjmení.⁴¹

O povolení uzavření manželství zmocněncem je třeba podat písemnou žádost, o které rozhodne příslušný krajský úřad ve správním řízení (viz podkapitola 6.2). Zda bude žádosti vyhověno či nikoli, je závislé na správním uvážení krajského úřadu a na vyhovění žádosti není právní nárok. Proti rozhodnutí krajského úřadu je možné podat odvolání, které se podává do 15 dnů ode dne obdržení rozhodnutí, a to u orgánu, jež napadené rozhodnutí vydal. O podaném odvolání rozhoduje nadřízený správní orgán, tj. Ministerstvo vnitra České republiky.

Do nové právní úpravy NOZ nebylo převzato ustanovení § 9 odst. 4 ZOR, které stanovilo požadavky na zástupce snoubence a mimo jiné i podmínku, aby byl zmocněnec stejného pohlaví jako zastoupený snoubenec. Požadavky na zástupce snoubence jsou nyní stanoveny pouze v ustanovení § 38 odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb., o maticích, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. Dle shora uvedeného ustanovení „*zmocněncem může být pouze zletilá fyzická osoba, jejíž svéprávnost není v této oblasti omezena*“. Ani zákon o maticích, jménu a příjmení tak přímo neupravuje pohlaví zástupce. Důvodová zpráva k NOZ však uvádí, že ustanovení § 669 NOZ na rozdíl od ustanovení § 9 odst. 4 ZOR neobsahuje omezení, pokud jde o stejnost pohlaví zmocněnce a zmocnitele, neboť by tento požadavek odporoval zásadě rovnosti pohlaví. Dle důvodové zprávy tento princip nemohou potlačit ani estetické

---

⁴¹ § 38 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o maticích, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

důvody. Může se tudíž v praxi stát, že budou sňatečnou vůli při sňatečném obřadu projevovat osoby stejného pohlaví.

3.3.2 Uzavření manželství v případě přímého ohrožení života

Možnost uzavření manželství zjednodušenou formou v případě, že se snoubenec nachází v přímém ohrožení života lze najít v ustanovení § 667 NOZ. Jedná-li se o sňatek občanský, projeví snoubenci vůli, že spolu vstupují do manželství před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města nebo úředníkem zařazeným do obecního úřadu, a to i bez přítomnosti matrikáře.⁴² V případě sňatku církevního je orgánem oprávněné církve osoba pověřená oprávněnou církví.⁴³ Obě formy sňatku (občanský i církevní) lze uzavřít na kterémkoli místě v České republice. Ze shora uvedeného vyplývá, že v nové právní úpravě došlo oproti zákonu o rodině ke sjednocení podmínek pro obě formy sňatku. Dikce zákona o rodině ve svém ustanovení § 4 odst. 5 ZOR umožňovala uzavřít občanský sňatek „před kterýmkoli obecním úřadem“, zatímco církevní sňatek mohl být uzavřen dle ustanovení § 4a odst. 3 ZOR „na kterémkoli místě“. Z těchto ustanovení mohla být patrná určitá nerovnováha,⁴⁴ kterou však NOZ odstranil.

Pokud by se jednalo o uzavření manželství v případě přímého ohrožení života mimo území České republiky, může sňatečný obřad provést velitel námořního plavidla plujícího pod státní vlajkou České republiky či velitel letadla, které je zapsané v leteckém rejstříku v České republice. Je-li alespoň jeden ze snoubenců českým státním občanem, může sňatek provést velitel vojenské jednotky České republiky v zahraničí.⁴⁵

Zjednodušená forma uzavření manželství v případě ohrožení života snoubence spočívá zejména ve skutečnosti, že se nemusí předkládat doklady, které jsou snoubenci povinni obvykle předložit. O uzavření manželství musí být sepsán protokol, v němž je nutné uvést alespoň jména a příjmení manželů, jejich rodná čísla, případně datum a místo narození, platný úřední průkaz prokazující jejich totožnost a prohlášení, že jim

---

⁴² § 11a odst. 4 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁴³ § 658 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴⁴ Radvanová, S. at al. *Občanské právo hmotné*. 3. 5., jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. str. 32.

⁴⁵ § 667 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

nejsou známy okolnosti, které by vylučovaly uzavření manželství. Pokud je manželství uzavřeno v přímém ohrožení života v cizině, je oddávající povinen doručit spolu s protokolem o uzavření manželství rovněž vyjádření lékaře o zdravotním stavu manžela. Není-li to možné, je třeba o zdravotním stavu doručit alespoň prohlášení manžela. V případě, že by byli oba snoubenci cizinci, musí se jim od oddávajícího dostat poučení, že takto uzavřené manželství nemusí být na území jejich domovského státu platné.⁴⁶

Protokol o uzavření manželství musí být v případě sňatečného obřadu před obecním úřadem, úřadem městské části či městského obvodu a v hlavním městě Praze před úřadem městské části, který není matričním úřadem, doručen do tří pracovních dnů matričnímu úřadu příslušnému podle místa uzavření manželství. Bylo-li manželství uzavřeno v cizině, musí být protokol o uzavření manželství zaslán bezodkladně zvláštní matrice. Za předpokladu, že by byli oba snoubenci cizinci, měl by oddávající povinnost zaslat protokol o uzavření manželství bezodkladně Úřadu městské části Praha 1, který je příslušný k provedení zápisu do matriční knihy.⁴⁷

Ráda bych se ještě pozastavila u termínu „přímé ohrožení života“. Tento pojem není v právní úpravě nijak definován. Lze však dospět k závěru, že se bude jednat o situace, kdy snoubenci hrozí bezprostřední možnost smrti. V praxi se tak může jednat například o stav po vážném úrazu, či stav způsobený smrtelnou nemocí apod. Praxe rovněž počítá s tím, že se sňatečný obřad může uskutečnit i u lůžka v nemocnici (zejména u starších osob, popřípadě, dle mého názoru, rovněž v léčebně dlouhodobě nemocných) takto ohroženého snoubence.⁴⁸ Ačkoliv je povinnost doložit lékařské potvrzení o zdravotním stavu snoubence uzákoněna pouze v případech sňatků uzavřených v cizině, domnívám se, že nelze než doporučit, aby potvrzení lékaře o zdravotním stavu snoubence bylo přikládáno ke každému takto uzavíranému manželství. Prvním důvodem je skutečnost, že zejména u smrtelné choroby nemusí být takovéto onemocnění pro oddávajícího vůbec patrné. Druhý důvod spatřuji v preventivní funkci, neboť by v praxi nemělo docházet k situaci, že bude uzavřeno manželství s někým, kdo není schopen vnímat význam sňatečného obřadu a nebude ani schopen uvědomit si jeho právní následky. Shora popsaný stav může být vyvolán nejen

---

⁴⁶ § 41 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁴⁷ § 41 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁴⁸ Choděra, O. *Partnerství, manželství a paragrafy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. str. 18.

samotnou chorobou, ale např. i podáním některých léků a pro oddávajícího nemusí být na první pohled vždy zřejmé, zda se snoubenec právě v takovém stavu nenachází. Nejistotu oddávajícího ohledně psychického i fyzického stavu snoubence by tak, dle mého názoru, mělo lékařské potvrzení spolehlivě eliminovat.

3.3.3 Uzavření manželství státního občana České republiky nebo osobou bez státního občanství v cizině

Státní občan České republiky se může rozhodnout uzavřít manželství mimo území České republiky. V takovém případě má na výběr, zda si přeje uzavřít manželství před příslušným orgánem cizího státu či zda využije možnosti uzavřít jej před diplomatickou misí nebo konzulárním úřadem České republiky. Se zvoleným způsobem uzavření manželství dochází rovněž k výběru rozhodného práva, podle kterého bude manželství uzavřeno. První možnost vyplývá z ustanovení § 48 odst. 2 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, podle kterého se forma uzavření manželství řídí právním řádem, který je platný v místě, kde se manželství uzavírá. Druhá možnost vyplývá rovněž ze shora citovaného zákona, nicméně je třeba využít ustanovení § 48 odst. 3, které dává možnost uzavřít manželství dle českého právního řádu, a to za předpokladu, že bude manželství uzavřeno na zastupitelském úřadu České republiky v zahraničí. Jedná se o tzv. konzulární sňatek, kdy konzulární funkce spočívá dle čl. 5 písm. f) vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 32/1969 Sb., o Vídeňské smlouvě o konzulárních stycích, v provádění funkce notáře, civilního matrikáře a obdobných funkcí a ve výkonu některých funkcí administrativní povahy za předpokladu, že to není v rozporu se zákony a předpisy přijímajícího státu. Ačkoli je sňatek uzavírán dle českého právního řádu, je nutné před zastupitelským úřadem České republiky v cizině předložit vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství.⁴⁹

Způsobilost státního občana České republiky k uzavření manželství v cizině, jakož i podmínky jeho platnosti se řídí českým právním řádem. Tato skutečnost vyplývá z kolizní normy obsažené v ustanovení § 48 odst. 1. zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, neboť je dle uvedeného ustanovení hraničním určovatelem státní příslušnost osob uzavírajících manželství.

---

⁴⁹ § 36 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

Po uzavření manželství v cizině je nutné nechat sňatek zapsat do zvláštní matriky, kterou vede Úřad městské části Brno-střed. Žádost o zápis matriční události do zvláštní matriky (příloha č. 2) může být podána prostřednictvím kteréhokoli matričního úřadu v České republice či prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky v zahraničí. Existuje rovněž i možnost obrátit se s žádostí o zápis do zvláštní matriky přímo na Úřad městské části Brno-střed. K žádosti o zápis do matriční knihy musí žadatel přiložit cizozemskou listinu osvědčující vznik manželství a doklad o státním občanství České republiky osoby, které se zápis týká. Nelze-li zapisované skutečnosti prokázat uvedenými doklady, je nutné doložit další doklady, kterými dojde k ověření správnosti matričních skutečností zapisovaných do matriční knihy.⁵⁰ Může se jednat například o rodné listy snoubenců, rozsudek o rozvodu předchozího manželství apod. Existuje-li závažná překážka, která brání předložení cizozemské listiny o vzniku manželství, lze ji nahradit a vznik manželství osvědčit i jiným způsobem, a to například výpovědí svědků.⁵¹ Na základě zápisu do zvláštní matriky může následně dojít k vydání českého oddacího listu. Za zmínku jistě stojí skutečnost, že je nutné nechat do zvláštní matriky zapsat nejen případ, kdy manželství na území cizího státu uzavřeli dva čeští státní občané, ale i případ uzavřeného manželství mezi jedním českým státním občanem a druhým cizím státním občanem.

Pro úplnost je nutno dodat, že český státní občan má možnost uzavřít v cizině manželství také před zastupitelským úřadem třetího cizího státu. Platnost uzavření manželství by však v takovém případě záležela na stanovisku práva státu, na jehož území byl tento sňatek uzavřen.⁵² Uvedenou možnost rovněž podporuje judikatura Nejvyššího soudu ČSSR R 26/1987 civ.⁵³, a to za podmínky, že by: „*právní řád státu, na jehož území byl sňatek uzavřen, obsahoval pozitivní právní úpravu, jež by umožňovala uzavírání manželství mezi cizími státními příslušníky před zmocněným orgánem jiného cizího státu.*“ Jako příklad lze uvést situaci, pokud by státní občan České republiky uzavřel manželství se státní občankou Irska na zastupitelském úřadu tohoto státu v Rakousku. Rozhodné by v uvedeném příkladu bylo, zda je takto uzavřené manželství považováno za platně uzavřené v Rakousku. Pokud ano, bylo by považováno za platně uzavřené i v České republice. Dojde-li k platnému uzavření

---

⁵⁰ § 43 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁵¹ § 30 odst. 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁵² Kučera, Z. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009. str. 351.

⁵³ stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27. 08. 1987, Cpjf 27/86

manželství českého státního občana před zastupitelským úřadem třetího cizího státu, musí být k vystavení českého oddacího listu rovněž podána žádost o zápis matriční události do zvláštní matriky. V souvislosti s uzavíráním manželství před zastupitelským úřadem třetího státu je nutné věnovat pozornost případům, pokud by se státní občan České republiky rozhodl uzavřít manželství na zastupitelském či konzulárním úřadu cizího státu, který sídlí v České republice. Možnost uzavřít sňatek tímto způsobem je na našem území vyloučena, pokud by však i přesto došlo k uzavření manželství, jednalo by se o tzv. kulhající manželství, což je situace, kdy je manželství v jednom státě považováno za platné, zatímco ve druhém státě nikoli.⁵⁴

3.3.4 Uzavření manželství státního občana České republiky s cizincem na území České republiky

Na území České republiky může dojít k uzavření manželství nejen snoubenců, kteří jsou oba čeští státní občané, ale i k uzavření manželství mezi českým státním občanem a cizím státním občanem, případně i mezi cizími státními občany. Pro všechny varianty přichází v úvahu občanská i církevní forma sňatku.

Pokud jsou oba snoubenci cizí státní občané, mohou na území České republiky uzavřít manželství i před zastupitelským úřadem cizího státu. Český státní občan na území České republiky však tímto způsobem platně uzavřít sňatek nemůže.⁵⁵

Uzavírá-li manželství snoubenec, který je cizím státním občanem a nerozumí česky, je u sňatečného obřadu nutná přítomnost tlumočnicka. Tlumočnick musí být dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, jmenován pro jednotlivé jazyky ministrem spravedlnosti či předsedou krajského soudu. Pokud takto jmenovaný tlumočnick není k dispozici, je upravena možnost složení slibu tlumočnicka do rukou matrikáře. Tato eventualita by však měla být využívána jen zcela výjimečně a zpravidla pro jazyky, pro které je složité sehnat tlumočnicka jmenovaného podle zákona o znalcích a tlumočnících. Pokud manželství uzavírá snoubenec, který není českým státním občanem, avšak rozumí českému jazyku, pak je dostačující, pokud tuto skutečnost vlastnoručně uvede do protokolu o uzavření manželství a případně i do dalších dokumentů, které jsou ke sňatečnému obřadu potřeba. V případě, že by

---

⁵⁴ Mrázek, J.: *Matrimonium claudicans a uzavírání manželství s cizincem nebo v zahraničí*. Právní rozhledy, Praha: C. H. Beck, 2007, roč. 15, č. 9, s. 309.

⁵⁵ Kučera, Z. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009. str. 351.

snoubenec cizí státní příslušnosti nerozuměl českému jazyku a ani neměl zajištěného tlumočnicka pro sňatečný obřad, nemohlo by manželství platně vzniknout.

4. Doklady potřebné k uzavření manželství

Pokud se snoubenci rozhodnout uzavřít sňatek, musí nejprve navštívit příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu plánují uzavřít manželství. Zde vyplní tiskopis k uzavření manželství a zároveň předloží potřebné doklady. Požadavek na předložení stanovených dokladů zůstává v nové právní úpravě zachován. Dle ustanovení § 664 odst. 1 NOZ jsou snoubenci nejen povinni požádat o provedení sňatečného obřadu, ale rovněž musí předložit doklady, kterými osvědčí svou totožnost a způsobilost k uzavření manželství. Oproti ustanovení § 6 odst. 2 ZOR není v právní úpravě NOZ přímo zakotvena podmínka prokázání zániku dřívějšího manželství či partnerství. Výčet dokladů, které je třeba k uzavření manželství předložit, stanoví jiný právní předpis, kterým je zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „ZMJP“). Z tohoto právního předpisu však lze kromě nutnosti předložit potřebné doklady dovodit i potřebu prokázat zánik dřívějšího manželství či partnerství, a to např. pravomocným rozsudkem o rozvodu manželství, úmrtním listem zemřelého manžela atp.

V následujících podkapitolách se budu podrobněji zabývat doklady, které musí snoubenec předložit k uzavření manželství. Pro snazší orientaci v dané problematice jsem využila rozdělení jednotlivých případů tak, jak je má ve svých ustanoveních uspořádán ZMJP.

Jelikož se stále častěji objevují manželství smíšená, kdy je jedním ze snoubenců český státní občan a druhým cizí státní občan, zmíním se v této části práce rovněž o nutnosti ověřování cizích veřejných listin. Předložení ověřených cizích veřejných listin je samozřejmě nutné i v případě, kdy na našem území uzavírají manželství snoubenci, kteří jsou oba cizími státními občany.

Pro úplnost této kapitoly rovněž nutno dodat, že povinnost předložit stanovené doklady neplatí bezvýjimečně. Dle ustanovení § 81a ZMJP se nepředkládá matričnímu úřadu doklad, který by jinak bylo třeba předložit, pokud si skutečnost v něm uvedenou může matriční úřad ověřit sám např. z jím vedené matriční knihy, ze základního registru obyvatel apod. Matriční úřad může dle ustanovení § 664 odst. 2 NOZ prominout předložení stanovených dokladů, a to tehdy, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou. Podrobnější informace týkající se prominutí dokladu jsou uvedeny v kapitole, která se věnuje správnímu řízení.

4.1 Státní občan České republiky s trvalým pobytem v České republice

Pokud je snoubenec občanem přihlášeným k trvalému pobytu v České republice, je povinen prokázat matričnímu úřadu svoji totožnost a k tiskopisu, kterým žádá matriční úřad o uzavření manželství přiložit:

- a) rodný list,
- b) doklad o státním občanství,
- c) výpis údajů z informačního systému evidence obyvatel o místě trvalého pobytu,
- d) výpis z evidence obyvatel o osobním stavu,
- e) pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela, popřípadě pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství nebo úmrtní list zemřelého partnera.⁵⁶

V případě, že se snoubenci rozhodnout uzavřít církevní sňatek, je třeba podat písemnou žádost o vydání osvědčení o splnění požadavků občanského zákoníku pro uzavření církevního sňatku. K žádosti je nutné předložit doklady potřebné k uzavření manželství. Osvědčení následně vydá matriční úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno, a to ve dvojím vyhotovení. Důvod, proč osvědčení vydává matriční úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno, spočívá zejména v tom, že by měl uvedený doklad vydat a případně i prominout předložení některých dokladů ten matriční úřad, do jehož matriční knihy bude uzavřené manželství zapisováno.⁵⁷ Žádost o vydání osvědčení mohou snoubenci podat rovněž prostřednictvím zmocněnce. V takovém případě však musí být jejich podpisy na plné moci úředně ověřeny.⁵⁸

Povinnost předložit shora uvedené osvědčení se vztahuje nejen na české státní občany, ale rovněž i na cizí státní příslušníky, kteří se na našem území rozhodnou uzavřít manželství formou církevního sňatku. Bližší informace vztahující se k církevnímu sňatku jsou uvedeny v podkapitole 3.2.

Jestliže si snoubenec, který je českým státním občanem, nebo který je osobou bez státního občanství s trvalým pobytem na území České republiky přeje uzavřít manželství na zastupitelském úřadu České republiky v cizině či před příslušným orgánem v cizině, je povinen předložit vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření

---

⁵⁶ § 33 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁵⁷ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 61.

⁵⁸ § 13 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

manželství (dále jen „vysvědčení“).⁵⁹ K vydání vysvědčení je příslušný matriční úřad podle místa trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu na území České republiky před odchodem do ciziny. Pokud občan shora uvedený pobyt nikdy neměl, pak vysvědčení vydává Úřad městské části Praha 1.⁶⁰ Žadatel k vydání vysvědčení předkládá doklady stanovené v § 46 odst. 2 ZMJP. Ustanovení § 46 odst. 1 ZMJP upravuje náležitosti, které musí vysvědčení obsahovat a kterými jsou:

- a) jméno a příjmení, popřípadě jména a rodné příjmení,
- b) datum a místo narození,
- c) rodné číslo,
- d) osobní stav,
- e) údaj o místě trvalého pobytu,
- f) státní občanství,
- g) údaj o tom, že občan, popřípadě bezdomovec s trvalým pobytem na území České republiky, je podle právních předpisů České republiky způsobilý k uzavření manželství,
- h) jméno, popřípadě jména a příjmení, datum a místo narození a místo trvalého pobytu druhého snoubence,
- i) datum vydání, otisk úředního razítka, jméno a příjmení a podpis matrikáře.

Žadatel může o vydání vysvědčení požádat nejen osobně, ale rovněž prostřednictvím svého zmocněnce. Pro tento úkon však musí zmocněnci udělit plnou moc, na níž bude jeho podpis úředně ověřen.

Vysvědčení se vydává na předepsaném tiskopise (příloha č. 3) s platností šest měsíců ode dne jeho vydání. Tiskopis je vícejazyčný a v praxi lze označit za velmi praktické, vyznačí-li matriční úřad údaje v něm uvedené nejen v českém, ale i ve všech ostatních jazycích. I v případě, že bude vysvědčení obsahovat vyznačené varianty ve všech předtištěných jazycích, je potřeba, aby si snoubenec u příslušného orgánu v cizině ověřil, zda bude vyžadován překlad do cizího jazyka či nikoli. Správní poplatek za vydání vysvědčení činí dle položky 12 písm. e) sazebníku přílohy zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, 500 Kč.

---

⁵⁹ § 29 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁶⁰ § 46 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

4.2 Státní občan České republiky bez trvalého pobytu v České republice

Jestliže se pro uzavření manželství rozhodne občan, který má trvalý pobyt v cizině, je povinen prokázat svoji totožnost a k předepsanému tiskopisu připojit doklady shodné s těmi, které předkládají občané s trvalým pobytem v České republice, nebo jim odpovídající obdobné doklady, pokud jsou cizím státem vydávány. Výpis údajů z informačního systému evidence obyvatel o místě trvalého pobytu a výpis z evidence obyvatel o osobním stavu, popřípadě jim odpovídající obdobné doklady, pokud jsou cizím státem vydávány, musí být vydány státem, na jehož území má snoubenec pobyt.⁶¹ Doklady vydané cizím státem a v cizím jazyce musí být pro použití v České republice opatřeny případnými příslušnými ověřeními (superlegalizační doložka či doložka „Apostille“) a přeloženy do českého jazyka. Bližší informace týkající se problematiky vyššího ověření dokladů jsou uvedeny v podkapitole 4.5.

Pokud by orgány cizího státu, ve kterém má snoubenec trvalý pobyt, nevystavovaly výpis údajů z informačního systému evidence obyvatel o místě trvalého pobytu či výpis z evidence obyvatel o osobním stavu, popřípadě ani jim odpovídající obdobné doklady, bylo by nutné, aby matriční úřad předložení těchto dokladů snoubenci prominul.⁶² V takovém případě by matriční úřad rozhodoval v klasickém správním řízení, které je blíže popsáno v kapitole 6.1.

Bude-li státní občan České republiky bez trvalého pobytu na jejím území potřebovat k uzavření sňatku vysvědčení pak platí, co již bylo uvedeno v kapitole 4.1 - k vydání vysvědčení bude příslušný matriční úřad podle posledního místa trvalého pobytu před odchodem do ciziny, popřípadě Úřad městské části Praha 1, pokud zde takový pobyt snoubenec nikdy neměl.

4.3 Cizinec

Je-li snoubenec, který se rozhodne uzavřít manželství na území České republiky cizincem, připojí k tiskopisu, kterým žádá matriční úřad o uzavření manželství, následující doklady:

- a) rodný list,

---

⁶¹ § 34 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁶² Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 114.

- b) doklad o státním občanství,
- c) doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství (nesmí být k datu uzavření manželství starší šesti měsíců), je-li cizím státem vydáván,
- d) potvrzení o osobním stavu a pobytu, je-li cizím státem vydáváno,
- e) úmrtní list zemřelého manžela, je-li cizinec ovdovělý (není třeba předkládat, je-li tato skutečnost uvedena v dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství),
- f) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, jde-li o rozvedeného cizince,
- g) potvrzení o tom, že bude manželství v domovském státě cizince uznáno za platné, je-li uzavíráno zmocněncem,
- h) pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství anebo úmrtní list zemřelého partnera, jde-li o cizince, který žil v partnerství,
- i) doklad, kterým lze prokázat totožnost.

Údaje uvedené v bodech b) až d) mohou být obsaženy v jednom dokladu, přičemž státní občanství lze prokázat rovněž cestovním dokladem.⁶³

Jestliže stát, jehož je osoba státním občanem, nevydává doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství, pak je nutné předložení tohoto dokladu prominout.⁶⁴ Při promíjení dokladu matriční úřad rozhoduje v klasickém správním řízení, které je blíže upraveno v kapitole 6.1. Shora uvedeným způsobem matriční úřad postupuje rovněž i tehdy, je-li namísto vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství vystaveno potvrzení, že domovský stát cizince vysvědčení nevydává.

Před uzavřením manželství musí snoubenec, který je cizincem, povinně předložit matričnímu úřadu potvrzení o oprávněnosti pobytu na území České republiky. Cílem tohoto opatření je zabránit či alespoň omezit uzavírání účelových manželství osob, které by se nelegálně zdržovaly na území České republiky a tímto úkonem by chtěly svůj nelegální pobyt legalizovat.⁶⁵ Do 31. prosince 2013 vydávala potvrzení Policie České republiky. Potvrzení byla vydávána nejen v papírové formě samotným snoubencům, ale rovněž byla prostřednictvím faxu zasílána matričnímu úřadu, u kterého snoubenec plánoval uzavřít manželství. Od 1. ledna 2014 potvrzení vydává odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky. Potvrzení nesmí být ke dni

⁶³ § 35 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁶⁴ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 115.

⁶⁵ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 116.

uzavření manželství starší sedmi pracovních dnů. Výjimka z nutnosti předložit shora uvedené potvrzení nastává tehdy, jedná-li se o občana Evropské unie, občana jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru, nebo jeho rodinné příslušníky.⁶⁶

Domnívám se, že sňatky cizích státních občanů na území České republiky jsou pro práci matrikáře obecně náročnější než sňatky českých státních občanů. Záleží samozřejmě i na zemi, ze které cizinec pochází. Dle domovského státu cizího státního občana se také odvíjí, zda a v jaké formě tento stát vydává doklady potřebné pro uzavření manželství v České republice. Lze říci, že zejména u sňatků cizinců je nutné, aby byl kladen důraz na formu a náležitosti předkládaných dokladů. Zvláště pak, aby byly předkládané doklady opatřeny případnými příslušnými ověřeními a překladem do českého jazyka.

4.4 Doklady potřebné k uzavření manželství osob mezi 16. - 18. rokem a osoby omezené ve svéprávnosti

Pro případ, že manželství hodlá uzavřít osoba, která je starší šestnácti let a zároveň mladší osmnácti let, mohou nastat dvě situace. Jednak se může jednat o osobu, která je již plně svéprávná, a nebo se může jednat o nezletilého, který plně svéprávný není.

Úprava NOZ do českého právního řádu navrátila institut tzv. přiznání svéprávnosti. Soud plnou svéprávnost přiznává tehdy, pokud nezletilý dosáhl věku šestnácti let, je schopen se sám živit, obstarávat sám své záležitosti a zákonný zástupce s tím souhlasí. Osoba s přiznanou svéprávností zůstává nezletilým až do dne, kdy dovrší osmnáctý rok věku.⁶⁷ Návrh na přiznání svéprávnosti může podat nezletilý či jeho zákonný zástupce. Pokud je nezletilý plně svéprávný, může uzavřít manželství bez rozhodnutí soudu o povolení uzavření manželství, nicméně by měl prokázat, že mu byla přiznaná plná svéprávnost - učiní tak rozsudkem o přiznání svéprávnosti s vyznačenou doložkou nabytí právní moci.

Dle ustanovení § 672 odst. 1 NOZ nemůže být manželství uzavřeno nezletilým, který není plně svéprávný. Výjimku z tohoto zákazu upravuje ustanovení § 672 odst. 2

---

⁶⁶ § 35 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁶⁷ Dvořák, J. a kol. *Občanské právo hmotné. I.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. str. 217 - 218.

NOZ, které stanoví, že soud může ve výjimečných případech povolit uzavření manželství, jsou-li pro to důležité důvody. Oproti ustanovení § 13 odst. 1 ZOR již NOZ neodkazuje na kritérium souladu se společenským účelem manželství. Ani nová právní úprava však nestanoví, co se považuje za důležitý důvod. V praxi se nejčastěji jedná o případy, kdy spolu žádající osoby žijí relativně dlouhou dobu jako druh a družka, očekávají narození dítěte, případně již společné dítě mají.⁶⁸ Dle stanoviska Nejvyššího soudu České socialistické republiky R 30/1976 civ.⁶⁹ je však úkolem soudu uvážlivě zkoumat závažnost uváděného důvodu, a to v každém jednotlivém případě. Například těhotenství snoubenky by tak samo o sobě nemělo být považováno za důležitý důvod.

Jestliže plánuje uzavřít manželství osoba nezletilá, která dovršila věku šestnácti let a zároveň není plně svéprávná, musí se nejprve obrátit na soud. Řízení může být dle ustanovení § 367 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, zahájeno jen na návrh nezletilého, který dovršil šestnácti let věku a který chce manželství uzavřít. Účastníkem řízení jsou kromě toho, kdo hodlá uzavřít manželství, rovněž jeho zákonní zástupci a ten, s kým má být manželství uzavřeno.⁷⁰ Pokud soud shledá důvody k uzavření manželství závažnými, vydá rozsudek, kterým se povoluje uzavření manželství. Ve výroku rozsudku musí být přesně označen účastník, který chce uzavřít manželství a rovněž i účastník, se kterým má být manželství uzavřeno.⁷¹ Osoba, která zamýšlí uzavřít manželství v souladu s ustanovením § 37 ZMJP tudíž předkládá spolu s predepsaným tiskopisem také rozhodnutí soudu o povolení uzavřít manželství, přičemž není možné, aby předložení rozhodnutí soudu o povolení uzavřít manželství bylo matričním úřadem prominuto.⁷²

V zákonné úpravě ustanovení § 37 ZMJP účinné do 31. prosince 2013 bylo možné, aby se na soud obrátila rovněž osoba, jejíž způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena. Stejně tak se na soud o vydání rozhodnutí o povolení uzavřít manželství mohla obrátit fyzická osoba stížená duševní poruchou, která by měla za následek omezení způsobilosti k právním úkonům. Řízení o povolení uzavření manželství v těchto případech, jakož i v případě, že se týkalo nezletilých osob starších šestnácti let, probíhalo podle ustanovení § 194 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní

---

⁶⁸ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 118.

⁶⁹ stanovisko Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 31. 05. 1976, Cpj 179/75

⁷⁰ § 368 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

⁷¹ § 370 zákona č. 292/2013, o zvláštních řízeních soudních

⁷² Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 119.

řád. Toto řízení se zahajovalo výlučně na návrh. Účastníky byli navrhovatel a jeho zákonní zástupci a soud rozhodoval rozsudkem.⁷³ Novou právní úpravou došlo od 1. ledna 2014 k jistému zjednodušení, díky čemuž shora uvedené varianty týkající se omezené svéprávnosti či duševní poruchy nepřichází v úvahu, neboť manželství nemůže uzavřít osoba pouze tehdy, je-li nesvéprávná v oblasti manželství. Tento nedostatek nemůže být nijak „zhojen“ rozhodnutím soudu o povolení uzavření manželství. Jedná-li se o osobu omezenou ve svéprávnosti v jiných oblastech než je svéprávnost v oblasti manželství, může taková osoba uzavřít manželství bez nutnosti svolení soudu.

4.5 Ověřování matričních dokladů pro účely jejich užití v zahraničí a užití cizozemských listin v České republice

Listina vydaná soudem, notářem nebo úřadem v cizině, která platí v místě, kde byla vydána za listinu veřejnou, má důkazní moc veřejné listiny také v České republice, pokud je ověřena předepsaným ověřením.⁷⁴ Recipročně shora uvedené platí pro veřejné listiny vydané v České republice, které mají být použity na území cizího státu. Účelem ověřování listin je potvrdit, že listinu vydal či ověřil příslušný úřad. Ověřuje se pravost podpisu a razítka uvedeném na listině, nikoli samotný obsah listiny.

Rozhodnou-li se čeští státní občané uzavřít manželství v cizině, musí být veřejné listiny, které budou v cizině předkládat, zpravidla opatřeny příslušnými ověřenými. Nejčastěji předkládanými listinami jsou rodný list, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a rozsudek o rozvodu předchozího manželství. Oddací list, který je snoubencům vystaven po uzavření manželství v cizině, musí být rovněž opatřen příslušným ověřením, je-li vyžadováno. Teprve poté je možné požádat o zápis uzavřeného manželství do zvláštní matriky v Brně. Povinnost předložit doklady s příslušným ověřením, je-li vyžadováno, platí rovněž i pro cizince, kteří plánují uzavření manželství na území České republiky. To se bude vztahovat i na jejich oddací list vystavený na území České republiky, který má být použit v cizině.

Nejsložitějším způsobem ověření listiny je ověření dokladu superlegalizační doložkou, o zjednodušeném způsobu ověření lze hovořit v případě ověření doložkou „Apostille“. Výjimka z nutnosti ověření listiny nastává tehdy, má-li Česká republika

---

⁷³ Zahradníková, R. a kol. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. str. 281.

⁷⁴ § 12 odst. 1 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

uzavřenou dvoustrannou smlouvu o právní pomoci ve věcech občanských a rodinných. Speciální úpravu obsahuje Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky.⁷⁵ V souladu s jejím čl. 5 je tato Úmluva ve vztazích mezi smluvními stranami postavena nad ustanovení jakýchkoli smluv, úmluv nebo dohod, které požadují nebo budou požadovat ověřování pravosti podpisu diplomatických nebo konzulárních úředníků, postavení, v jakém signatář listiny jednal, a případně pravosti pečeti nebo razítka, jimiž je tato listina opatřena. Každá ze smluvních stran také v souladu s čl. 3 Úmluvy zruší požadavek ověřování listin, na které se Úmluva vztahuje, tzn. že se nevyžaduje jakékoli ověřování listin (superlegalizace, Apostille), na které se Úmluva vztahuje.

4.5.1 Superlegalizace

Pokud mezi Českou republikou a příslušnou cizí zemí neexistuje žádná mezinárodní smlouva upravující vzájemné uznávání veřejných listin, nalezneme základní ustanovení, kterými je v českém právním řádu řešena problematika ověřování veřejných listin ve vztahu k zahraničí, v § 12 a § 109 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.⁷⁶

*„Superlegalizací cizozemské veřejné listiny se rozumí její opatření legalizační doložkou zastupitelského úřadu České republiky, kterou se potvrzuje, že daná listina byla vystavena či ověřena oprávněnou osobou, resp. příslušným úřadem.“*⁷⁷ Má-li být v České republice předložena cizozemská veřejná listina, musí být nejprve ověřena ministerstvem zahraničních věcí daného státu a dále musí obsahovat superlegalizační doložku, kterou k ní připojuje zastupitelský úřad České republiky. Shora uvedené platí i v opačném případě. Má-li být v cizím státě předložena veřejná listina vydaná orgánem veřejné moci na území České republiky, musí obsahovat superlegalizační doložku zastupitelského úřadu cílového státu. Pokud by se například snoubenka s českým státním občanstvím a trvalým pobytem na Praze 10 rozhodla uzavřít sňatek před tuniskými orgány se státním občanem Tuniské republiky, vydal by ji vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství Úřad městské části Praha 10. Vysvědčení

⁷⁵ Sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 287/1998 Sb., Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky

⁷⁶ Voštová, L.: Nad problematikou ověřování veřejných listin ve vztahu k zahraničí. Ad Notam: notářský časopis, Praha C. H. Beck, 2003, roč. 9, č. 6, s. 123.

⁷⁷ Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008.* Praha: Aspi, 2009. str. 71.

by nejdříve ověřil Magistrát hlavního města Prahy, poté by doklad legalizovalo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky a superlegalizační doložku by následně připojilo Velvyslanectví Tuniska v Praze.

Na shora uvedeném příkladu je patrné, že opatření dokladu potřebným ověřením v případě superlegalizace probíhá v několika krocích. Často se v praxi rovněž stává, že se velvyslanectví cílového státu pro území České republiky nenachází na jejím území, ale v cizině (např. ve Vídni). Z tohoto důvodu je praktické, pokud si snoubenci ponechají dostatečný časový prostor nejen na zajištění potřebných dokladů k uzavření sňatku, ale zejména pak na zajištění příslušných ověření předkládaných dokladů.

4.5.2 Apostille

Dne 5. října 1961 byla v Haagu přijata Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin. Tato Úmluva byla ve Sbírce zákonů vyhlášena sdělením Ministerstva zahraničních věcí České republiky pod č. 45/1999 a pro Českou republiku vstoupila v platnost dne 16. března 1999. Při použití shora uvedené Úmluvy se uplatňuje princip reciprocity – zjednodušení lze aplikovat pouze na dokumenty vydané na území jednoho smluvního státu, které mají být předloženy v jiném smluvním státě.

Úmluva přinesla zjednodušení procesu ověřování veřejných listin, které mají být použity na území smluvních států. Zjednodušení spočívá zejména v odstranění superlegalizační doložky, resp. dalších vyšších ověření mezi smluvními státy, které jsou nahrazeny zvláštní doložkou „Apostille“. Apostilní doložka je formálním úkonem. Jejím připojením se potvrzuje nejen pravost podpisu a oprávněnost osoby listinu podepsat, ale jestliže je to třeba, tak také pravost pečeti nebo razítka na listině, jimiž je opatřena.⁷⁸

Je-li listina vydaná justičním orgánem, nebo se jedná o listiny vydané či ověřené notářem, je apostilním orgánem Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Pokud se jedná o ostatní listiny, které jsou vydané orgány veřejné moci nebo jinými orgány, je apostilním orgánem Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.⁷⁹ Veřejné listiny pocházející ze smluvních států, které mají být použity na území České republiky,

---

⁷⁸ Čl. 5 sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 45/1999 Sb., Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin

⁷⁹ Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008*. Praha: Aspi, 2009. str. 71.

rovněž nemusí být superlegalizovány. Dostačující je, pokud obsahují apostilační doložku, kterou k listině připojí příslušný orgán v dané zemi.

Pokud se vrátím k příkladu snoubenky s českým státním občanstvím a trvalým pobytem na Praze 10, která by se rozhodla uzavřít manželství například před italskými orgány se státním občanem Itálie, vydal by ji vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství Úřad městské části Praha 10. Oproti nutnosti opatřit doklad superlegalizační doložkou by však došlo ke zjednodušení. K listině by po provedeném ověření Magistrátem hlavního města Prahy byla následně na Ministerstvu zahraničních věcí České republiky připojena pouze doložka „Apostille“. Tím by byl proces ověřování vysvědčení ukončen.

Matriční doklady a vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství se ověřují na Ministerstvu zahraničních věcí České republiky. O připojení doložky „Apostille“ na listiny vydané na území České republiky lze požádat osobně i prostřednictvím poštovního styku. Apostilní doložka je zpoplatněna částkou 100 Kč a hradí se formou kolkové známky za každý ověřený doklad.

4.5.3 Smlouvy o právní pomoci

Pokud má Česká republika s některým státem uzavřenou dvoustrannou mezinárodní smlouvu o právní pomoci ve věcech občanských a rodinných, může být listina vydaná příslušným orgánem jednoho smluvního státu použita na území druhého smluvního státu bez dalšího ověření. Konkrétní mezinárodní smlouva o právní pomoci stanoví, zda jsou osvobozeny všechny veřejné listiny, popřípadě jen některé typy veřejných listin. Ke smluvním státům, s nimiž má Česká republika uzavřenou dvoustrannou smlouvu o právní pomoci patří např. Slovensko či Francie. Má-li být listina osvobozená od vyššího ověření použita na území České republiky, nevyžaduje se její ověření superlegalizační doložkou, ani doložkou „Apostille“. Listina musí být opatřena pouze úředním překladem do českého jazyka

Jako příklad lze uvést opět českou státní občanku, která má trvalý pobyt na Praze 10. Pokud by se rozhodla uzavřít manželství před francouzským státním orgánem se státním občanem Francie, vyhotovil by ji vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství Úřad městské části Praha 10. Doklad by následně v souladu

s mezinárodní smlouvou⁸⁰ mohla snoubenka použít ve Francii bez dalšího ověření, tzn. že by nebyla potřeba ověření Magistrátem hlavního města Prahy, Ministerstvem zahraničních věcí České republiky ani Velvyslanectvím Francouzské republiky v Praze.

I v případě, že má Česká republika s cizím státem uzavřenou dvoustrannou smlouvu o právní pomoci, je vhodné informovat se, zda cílový úřad respektuje ustanovení mezinárodních smluv, neboť dochází k případům, kdy cizí úřady ustanovení mezinárodních smluv nerespektují a požadují ověření listin i tam, kde je sjednáno osvobození od vyššího ověření.⁸¹

Pokud je listina vydaná v České republice určena pro použití v cizině, musí kromě případného předepsaného ověření obsahovat rovněž úřední překlad do cizího jazyka. Překlad lze zajistit nejen na území České republiky, ale i na území cizího státu. V případě první varianty je však zpravidla nutné, aby byl kromě listiny samotné ověřen i její překlad. Pokud má být doklad z České republiky použit v zahraničí, je vhodné zjistit si předem, zda-li bude cizím státem akceptován překlad provedený na území České republiky, či zda bude cizí státní orgán vyžadovat, aby došlo k přeložení listiny až na jeho území.

---

⁸⁰ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 83/1985 Sb., o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a vládou Francouzské republiky o právní pomoci, uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských, rodinných a obchodních

⁸¹ Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008*. Praha: Aspi, 2009. str. 75.

5. Podklady pro zápis do matriky

V této kapitole se budu zabývat nejen podklady pro zápis do matriky, ale rovněž v první podkapitole objasním, co se myslí pojmy matrika, zápis a podklady.

5.1 Vymezení základních pojmů

5.1.1 Matrika

Pojem „matrika“ lze použít ve třech významech, může se jednat o:

- a) úřad, který zabezpečuje danou činnost (matriční úřad),
- b) státní evidenci, v níž se vedou zákonem stanovené údaje (matrika),
- c) knihu, do níž se zapisují zákonem stanovené údaje (matriční kniha).⁸²

Matriky byly původně vedeny pouze duchovními katolické církve. Zejména počínaje panováním Marie Terezie však začínají do vedení evidencí obyvatelstva, nejrůznějších soupisů a matrik zasahovat i státní instituce. K úpravě činnosti matrik došlo císařským patentem Josefa II. z roku 1784 o vedení matrik narozených, oddaných a zemřelých farními úřady katolické církve. S postupem času vedly matriky i farní úřady ostatních církví, které působily na území státu a souběžně s nimi i orgány státu. Od 1. ledna 1950 až do současné doby vedou matriky pouze státní orgány.⁸³

V zákonné úpravě je matrika definována jako státní evidence narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství a úmrtí fyzických osob na území České republiky, dále narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství a úmrtí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky a uzavření manželství, k nimž došlo v cizině a to tehdy, byl-li život snoubence přímo ohrožen a nejde-li o státní občany České republiky.⁸⁴ Matrika se dělí na matriku narození,

---

⁸² Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 12.

⁸³ Hrušáková, M. *Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizince a v cizině*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 17 - 18.

⁸⁴ § 1 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

registrovaného partnerství, úmrtí a matriku manželství. Pro každou matriku se vede kniha (narození, manželství, registrovaného partnerství a kniha úmrtí).⁸⁵

5.1.2 Zápis

Zápis do matriční knihy lze rozlišit na zápis v širším slova smyslu, který zahrnuje všechny zapisované údaje do matričních knih včetně dodatečného zápisu a záznamu, opravy zápisu, dodatečného zápisu nebo dodatečného záznamu v knize, a na zápis v užším smyslu, který zahrnuje jen zápis samotné matriční události.⁸⁶ Dle ustanovení § 47 ZMJP se zápisem do matriční knihy rozumí zapsání údajů o narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství či úmrtí, a to podle časové posloupnosti uvedených matričních událostí. K zápisu o uzavření manželství je příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu došlo k uzavření manželství.⁸⁷ Zápis u takto určeného matričního úřadu provede matrikář, a to vyplněním příslušného matričního listu (příloha č. 4) v knize manželství.⁸⁸

Do matriční knihy se zapisují matriční události a matriční skutečnosti. Matriční událostí se dle ZMJP rozumí narození, úmrtí, uzavření manželství a registrace partnerství. Matriční skutečnost je skutečnost, která má vliv na zapsanou matriční událost. Na základě této skutečnosti následně dochází ke změně či doplnění zápisu matriční události.⁸⁹ Kromě změny či doplnění zápisů v matriční knize lze dle ustanovení § 5 odst. 2 ZMJP provést rovněž jejich opravu, a to na základě veřejných listin nebo jiných listin, stanoví-li tak ZMJP. Na základě shora uvedeného lze, dle mého názoru, říci, že zákonná úprava na úseku matrik, jména a příjmení pracuje se zápisem v širším slova smyslu, z čehož budu v následujících podkapitolách vycházet.

Kromě zápisů v matričních knihách, které se provádějí rukopisně, se matriční události, matriční skutečnosti, změny a opravy, vedou souběžně pomocí výpočetní techniky. V praxi je kladem důraz na to, aby se ručně psaná verze shodovala s verzí v elektronické podobě. K tomu má sloužit i zákonný požadavek, aby se do elektronické

---

⁸⁵ § 1 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁶ Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008*. Praha: Aspi, 2009. str. 43.

⁸⁷ § 11 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁸ § 21 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁹ Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008*. Praha: Aspi, 2009. str. 44.

verze zapisovaly údaje až na základě uzavřeného zápisu (děje se tak uvedením data zápisu a podpisem matrikářky⁹⁰) ve svazku matriční knihy rukopisně vedené. I přes toto opatření se však může stát, že se elektronická verze zápisu neshoduje s údaji uvedenými v matriční knize vedené rukopisně. V takovém případě se za správné považují údaje, které jsou uvedené v rukopisně vedené matriční knize.⁹¹

Zápis manželství do civilní matriky má evidenční charakter a je povinný pro sňatek civilní i církevní. Na základě zápisu v matriční knize manželství lze vystavit výpis z matriční knihy, který je veřejnou listinou.⁹²

5.1.3 Podklady

Ve velmi širokém pojetí lze, dle mého názoru, říci, že jsou podkladem pro zápis do matriky veškeré listiny, které věrohodným způsobem prokazují údaje zapisované do matriční knihy. Nejčastějším podkladem jsou bezesporu veřejné listiny, za které se dle ZMJP považují listiny osvědčující skutečnosti o narození, uzavření manželství, vzniku partnerství, úmrtí a o osobním stavu, pokud byly vydané matričním úřadem, soudem nebo jiným státním orgánem České republiky. Veřejnou listinou může být rovněž listina, která byla zvláštním právním předpisem za veřejnou listinu prohlášena, anebo listina, která se za veřejnou listinu považuje podle zvláštního právního předpisu či podle mezinárodní smlouvy.⁹³ Vedle veřejných listin mohou být podkladem rovněž například čestná prohlášení (např. prohlášení o osobním stavu v případě uzavírání manželství státním občanem Slovenské republiky, která nevydává potvrzení o osobním stavu).

Podkladem pro zápis jsou dle ustanovení § 83 ZMJP rovněž rozhodnutí, učiněné dohody či souhlasná prohlášení, která mají vliv na matriční události a matriční skutečnosti zapisované do matričních knih. Oznámení o těchto vydaných dokladech zasílá příslušnému matričnímu úřadu soud, správní úřad, obce či matriční úřady, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku nebo do třiceti dnů od uzavření dohody nebo souhlasného prohlášení.

V následujících podkapitolách se budu věnovat jednotlivým podkladům pro zápis do matriky. Nutno ovšem dodat, že se nejedná o taxativní výčet, neboť v praxi

---

⁹⁰ § 51 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁹¹ § 6 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁹² Králíčková, Z. *Rodinné právo v otázkách a odpovědích*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. str. 29.

⁹³ § 81 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

může být zápis proveden de facto na základě kterékoli tuzemské či cizozemské (veřejné) listiny, prokazující zapisované údaje. Níže jsou uvedeny zejména podklady, které se, dle mého názoru, vyskytují v praxi nejčastěji.

Na závěr této podkapitoly bych ráda ještě zmínila v souvislosti s ustanovením § 661 odst. 2 NOZ a v souladu s ustanovením § 70 odst. 4 ZMJP novinku, kdy nově zapisovanou skutečností do matriční knihy bude prohlášení o tom, že se manželé dohodli na společném příjmení jednoho z nich (příloha č. 5). V takovém případě budou manželé užívat společné příjmení ode dne zápisu do matriční knihy, který bude proveden do oddílu „Dodatečné záznamy a opravy“.

5.2 Protokol o uzavření manželství

Protokol o uzavření manželství je základním podkladem, na jehož základě se provede samotný zápis do knihy manželství. Protokol o uzavření manželství (dále „protokol“) se sepisuje o každém uzavřeném manželství, bez ohledu na to, zda jsou snoubenci čeští či cizí státní občané a rovněž také bez ohledu na formu uzavření manželství. Protokol se tudíž sepisuje jak u sňatků občanských tak i u sňatků církevních. V souladu s ustanovením § 40 ZMJP podepisují protokol manželé, svědci, oddávající, zmocněnec (je-li manželství uzavíráno zmocněncem), tlumočník (je-li jeho přítomnost k prohlášení o uzavření manželství nutná) a matrikář (za předpokladu uzavření občanského sňatku).

Formulář protokolu (příloha č. 6) s účinností od 1. ledna 2014 navázal na právní úpravu NOZ, v důsledku čehož v něm oproti verzi účinné do 31. prosince 2013 došlo k drobnějším úpravám, které však nejsou nijak zásadní. Protokol i nadále obsahuje nejen osobní údaje snoubenců, ale např. i údaje o rodičích snoubenců, prohlášení snoubenců, že spolu vstupují do manželství, dohodu o budoucím příjmení manželů, žádost ženy o zápis jejího příjmení do knihy manželství v mužském tvaru apod. Výraznější změna se vyskytuje pouze v případě povolení uzavření manželství rozhodnutím soudu. Nově lze povolení vydat jen nezletilému, který není plně svéprávný a dovršil věku šestnácti let.

5.3 Dotazník k uzavření manželství a dodatek k dotazníku

Snoubenci jsou dle ustanovení § 664 odst. 1 NOZ povinni o provedení sňatečného obřadu požádat. Tato zákonná povinnost je splněna tehdy, když snoubenci vyplní předepsaný tiskopis a předloží jej matričnímu úřadu, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno.⁹⁴ Tiskopisem se rozumí dotazník k uzavření manželství (dále „dotazník“), který je jednotný pro sňatek občanský i církevní. Přesná podoba dotazníku (příloha č. 7) je stanovena právním předpisem.⁹⁵

Je-li alespoň jeden ze snoubenců cizím státním občanem, vyplňuje se v praxi v mnoha případech rovněž dodatek k dotazníku. Tento dodatek je formulář obsahující prohlášení nevěsty či ženicha, případně obou snoubenců o údajích týkajících se jejich rodičů. Jedná se o údaje, které se zapisují do matriční knihy manželství, tj. jméno a příjmení rodičů, datum a místo jejich narození. Dodatek se vyplňuje zpravidla jen tehdy, pokud údaje nemohou být zjištěny z veřejných listin předkládaných k uzavření manželství.

Ze shora uvedeného vyplývá, že dotazník musí být vyplněn při každé žádosti snoubenců o uzavření manželství. Jeho podoba je závazně stanovena vyhláškou Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. Dodatek k dotazníku se vyplňuje zpravidla tehdy, je-li nutné získat další údaje k doplnění údajů do protokolu o uzavření manželství a tyto údaje nemohou být zjištěny z jiných veřejných listin předkládaných k uzavření manželství (zejména z matričních dokladů). Podoba dodatku k dotazníku není závazně stanovena žádným právním předpisem, záleží tak na jednotlivých úřadech, jak si formulář upraví. Kromě údajů o rodičích snoubenců může dodatek obsahovat rovněž údaje o svědcích sňatečného obřadu.

5.4 Žádost o povolení uzavřít manželství na jiném vhodném místě nebo mimo dobu stanovenou radou obce

V souladu s ustanovením § 11a odst. 3 ZMJP se manželství uzavírá na místě, které pro konání slavnostních obřadů určí obec. Nově je explicitně zdůrazněno, že by

---

⁹⁴ § 32 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁹⁵ Vzor 16 Přílohy č. 2 k vyhlášce Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

vůle snoubenců týkající se vhodného místa konání obřadu měla být pro úřad určujícím vodítkem.⁹⁶

Dle ustanovení § 12 ZMJP „*matriční úřad může povolit na základě žádosti snoubenců uzavření manželství na kterémkoli vhodném místě ve svém správním obvodu nebo mimo dobu stanovenou radou obce.*“ Co se rozumí pojmem kterékoli vhodné místo, je zejména záležitostí dohody mezi snoubenci, matrikářem a oddávajícím.⁹⁷ Záleží však na správním uvážení matričního úřadu, zda-li žadatelům vyhoví či nikoli. Pokud není žádosti vyhověno v plném rozsahu, vydá matriční úřad zamítavé rozhodnutí, které podléhá režimu správního řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Žádost o povolení uzavření manželství na kterémkoli vhodném místě (příloha č. 8) nebo mimo dobu stanovenou radou obce podávají snoubenci u matričního úřadu, v jehož obvodu plánují uzavřít manželství. Za vydání povolení uzavřít manželství mimo stanovenou dobu nebo mimo úředně určenou místnost (případně pokud snoubenci žádají o obojí) se hradí podle zákona č. 634/2001 Sb., o správních poplatcích, správní poplatek ve výši 1 000 Kč. Poplatek hradí jen jeden ze snoubenců. Úhradou poplatku by mělo dojít ke kompenzaci nákladů, které úřadu v případě takto uzavíraného manželství vzniknou.⁹⁸

Je-li shora uvedené žádosti snoubenců vyhověno, stává se tato skutečnost rovněž podkladem pro zápis do knihy manželství.

5.5 Rodný list

Rodný list je matriční doklad, kterým se prokazuje narození, a k jehož vydání je příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu se dítě narodilo. Jestliže k matriční události došlo v cizině, je k vystavení rodného listu příslušná zvláštní matrika. Rodný list dle ustanovení § 29 ZMJP obsahuje:

- a) jméno, popř. jména, a příjmení dítěte,
- b) den, měsíc a rok narození,
- c) rodné číslo, místo narození a pohlaví dítěte,

---

⁹⁶ Bělohávek, A. J. et al.. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. str. 235.

⁹⁷ Hrušáková, M., Králíčková, Z. *České rodinné právo*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. str. 63.

⁹⁸ Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008*. Praha: Aspi, 2009. str. 123.

- d) jména, příjmení popř. rodná příjmení, datum a místo narození a rodná čísla rodičů dítěte, v případě osvojení dítěte se v rodném listu uvádějí tyto údaje o osvojiteli, popř. osvojitelích dítěte,
- e) datum, jméno, příjmení a podpis matrikáře, označení matričního úřadu a otisk razítka matričního úřadu, který doklad vydává.

Ze shora uvedených obsahových náležitostí je patrné, že rodný list obsahuje velmi důležité údaje pro zápis uzavření manželství do matriční knihy.

Problematictější situace může nastat, je-li snoubence (popřípadě oba snoubenci) cizím státním občanem. Dokument může mít různou formu s různými obsahovými náležitostmi, což na matrikáře klade vyšší nároky týkající se ověření, zda-li dokument může být uznán za veřejnou listinu a zda obsahuje všechny potřebné údaje. Zejména je nutné, aby byl doklad opatřen případnými příslušnými ověřeními a úředním překladem do českého jazyka (viz blíže podkapitola 4.5).

5.6 Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství

Je-li snoubenec cizím státním občanem, předkládá k uzavření manželství mimo jiné rovněž doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství, a to tehdy, je-li cizím státem vydáván. Doklad nesmí být k datu uzavření manželství starší šesti měsíců. Důvodem tohoto opatření je zájem na zajištění hodnověrnosti předkládaných dokladů.⁹⁹

Jestliže stát, jehož je snoubenec státním občanem, shora uvedený doklad nevydává, je třeba postupovat v souladu s ustanovením § 664 odst. 2 NOZ a předložení dokladu prominout. Tímto způsobem je třeba postupovat i v případě, je-li namísto shora uvedeného dokladu vystaveno potvrzení, že v domovském státě cizince není uvedený doklad vydáván.¹⁰⁰ Jako příklad lze uvést Spojené království. Velvyslanectví Velké Británie a Severního Irska v Praze s účinností od 1. listopadu 2013 již nevydává státním občanům Spojeného království potvrzení o právní způsobilosti k uzavření manželství, ani žádné jiné potvrzení o osobním stavu a pobytu, pokud chtějí jeho občané uzavřít sňatek na území České republiky. Státní občan Spojeného království, který na území Spojeného království nemá trvalý pobyt tak musí před matričním úřadem (před kterým plánuje uzavřít manželství) učinit prohlášení o svém osobním stavu a zároveň také

⁹⁹ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 116.

¹⁰⁰ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 116.

o tom, že je z hlediska právního řádu Spojeného království způsobilý k uzavření manželství. Pokud má státní občan Spojeného království trvalý pobyt na území Spojeného království, může se obrátit na matriční úřad ve Spojeném království s žádostí o vystavení tzv. potvrzení o neexistenci překážek, který by bránil uzavření manželství. Výše uvedené potvrzení musí být opatřeno ověřovací doložkou „Apostille“ a rovněž úředním překladem do českého jazyka. Je nutné nicméně upozornit, že uvedené potvrzení není dokladem o právní způsobilosti k uzavření manželství ve smyslu ustanovení § 35 odst. 1 písm. c) ZMJP. V souladu s tím musí snoubenec v obou shora uvedených případech požádat matriční úřad o prominutí předložení dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství.¹⁰¹ Vedle Spojeného království nevydávají osvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství např. také maďarské úřady, a to s účinností od 1. března 2013, kdy byl tento doklad nahrazen potvrzením o rodinném stavu osob ve formě výpisu z centrálního registru obyvatel Maďarska, nebo úředního osvědčení. Státní občan Maďarska matričnímu úřadu (před kterým bude manželství uzavíráno) předloží potvrzení o rodinném stavu, resp. úřední ověření, popř. čestné prohlášení o rodinném stavu učiněné před maďarským konzulem. Poslední uvedená varianta přichází v úvahu v případě, že se jedná o státního občana Maďarska, jehož údaje o rodinném stavu se nenacházejí v centrálním registru. Státní občan za takovéto situace může učinit čestné prohlášení o rodinném stavu před maďarským konzulem, který o prohlášení sepíše protokol. I v takovém případě však matriční úřad musí rozhodnout o prominutí předložení osvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství. Po právní moci rozhodnutí snoubenec učiní čestné prohlášení, které obsahuje údaje potřebné k zápisu do matriční knihy, a to za předpokladu, že požadované údaje nebudou uvedeny v jiných listinách předkládaných k uzavření manželství.¹⁰² Na shora uvedených případech je patrné, že je matriční úřad povinen velmi pečlivě posoudit doklad vydaný domovským státem cizího státního občana, aby mohl správně rozhodnout, zda je nutné podávat žádost o prominutí předložení stanovených dokladů či nikoli.

V souladu s ustanovením § 35 odst. 3 ZMJP mohou být údaje uvedené v dokladu o státním občanství, dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství a v potvrzení o osobním stavu a pobytu uvedeny v jednom dokladu. Státní občanství snoubence může být prokázáno cestovním dokladem.

---

¹⁰¹ Informace Ministerstva vnitra České republiky č. 11/2013, čj. MV-138958-5/VS-2011 ze dne 17. října 2013

¹⁰² Informace Ministerstva vnitra České republiky č. 1/2013, čj. MV-14118-2/VS-2013 ze dne 10. dubna 2013

Všechny doklady pocházející z cizího státu musí obsahovat případná předepsaná ověření a musí být opatřena úředním překladem do českého jazyka. Teprve tehdy, mají-li listiny předepsané náležitosti, mohou být akceptovány českým úřadem. Bližší informace týkající se ověřování listin jsou uvedeny v podkapitole 4.5.

Doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství i případné rozhodnutí o prominutí jeho předložení se zapisují do oddílu „Záznamy a opravy před podpisem“. V souvislosti s rozhodnutím o prominutí předložení dokladu odkazují na podkapitolu 6.1, v níž jsou uvedeny podrobnější informace týkající se průběhu správního řízení v této záležitosti.

5.7 Osvědčení o splnění všech požadavků občanského zákoníku pro uzavření církevního sňatku

Jestliže byl uzavřen církevní sňatek, je podkladem pro zápis do matriční knihy rovněž osvědčení o splnění požadavků dle NOZ pro uzavření církevního sňatku. Osvědčení vydává matriční úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno.¹⁰³ Takto vydané osvědčení je platné jen pro správní obvod matričního úřadu, který osvědčení vydal. V praxi je proto vhodné, aby byli snoubenci s touto skutečností srozuměni již při podání žádosti o vydání osvědčení.

Osvědčení se v matriční knize zapisuje do oddílu „Záznamy a opravy před podpisem“¹⁰⁴, a to např. tímto způsobem: „Osvědčení o splnění všech požadavků občanského zákoníku pro uzavření církevního sňatku bylo vydáno pod čj. 1/2014 dne 6. ledna 2014 Úřadem městské části Praha 1“.

5.8 Pravomocné rozhodnutí o povolení krajského úřadu k uzavření manželství zmocněncem

Dle ustanovení § 38 odst. 1 ZMJP a v souladu s ustanovením § 669 odst. 1 NOZ může krajský úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno povolit, aby projev vůle jednoho ze snoubenců o vstupu do manželství učinil jeho zmocněnec. Řízení o žádosti probíhá v klasickém správním řízení. Je-li žádosti vyhověno, dojde

---

¹⁰³ § 13 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

¹⁰⁴ § 21 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

k vydání správního rozhodnutí, které se stává podkladem pro zápis do matriční knihy, kam se zapíše do oddílu „Záznamy a opravy před podpisem“.

Lze říci, že se v praxi jedná o zcela výjimečné případy, což je, dle mého názoru, záměrem samotné právní úpravy, která stanoví, že je tento způsob přípustný pouze výjimečně, a to z důležitých důvodů.

Podrobnosti týkající se správního řízení ve věci žádosti o povolení uzavření manželství zástupcem jsou uvedeny v podkapitole 6.2.

5.9 Pravomocné rozhodnutí soudu o povolení uzavření manželství nezletilému staršímu šestnácti let

Jestliže se rozhodne uzavřít manželství osoba mladší osmnácti let a zároveň starší šestnácti let, které nebyla dle NOZ přiznaná svéprávnost, je povinna předložit pravomocné rozhodnutí soudu o povolení uzavření manželství. Rozhodnutí se zapisuje do oddílu „Záznamy a opravy před podpisem“ a je velmi důležitým dokladem, neboť by bez jeho předložení nemohlo být manželství platně uzavřeno. Podrobnosti týkající se rozhodnutí soudu o povolení uzavření manželství nezletilému staršímu šestnácti let jsou uvedeny v podkapitole 4.4.

5.10 Žádost o uvedení ženského příjmení v podobě, která neodpovídá pravidlům české mluvnice

Příjmení žen se obecně dle ZMJP tvoří v souladu s pravidly české mluvnice. Výjimku tvoří případ, kdy žena požádá matriční úřad o zápis příjmení, které bude po uzavření manželství užívat v mužském tvaru. Tuto možnost je možné využít, jde-li o:

- a) cizinku,
- b) občanku, která má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině,
- c) občanku, jejíž manžel je cizinec,
- d) občanku, která je jiné než české národnosti.¹⁰⁵

O zápis příjmení v mužském tvaru může požádat rovněž žena, jejíž příjmení je v matriční knize zapsáno v souladu s pravidly české mluvnice, a to ze stejných důvodů, které jsou uvedeny u shora uvedené možnosti. Odlišný je pouze případ, pokud by žena

---

¹⁰⁵ § 69 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

svou žádost odůvodnila skutečností trvalého pobytu v cizině - tento pobyt musí žena v době podání žádosti již mít a měl by být doložen. Varianta budoucího trvalého pobytu v cizině tak nepřichází v úvahu.

Zatímco první shora uvedená varianta se zapisuje v oddíle „Záznamy a opravy před podpisem“ a podkladem pro zápis bude protokol o uzavření manželství, ve druhém případě bude zápis proveden do oddílu „Dodatečné záznamy a opravy“, neboť se údaj bude zapisovat do zápisu manželství již uzavřeného. Podkladem pro tento zápis by byla žádost o zápis příjmení v mužském tvaru.

Využití možnosti zápisu ženského příjmení v mužském tvaru mohou ženy s českým i cizím státním občanstvím. V této souvislosti lze říci, že první varianta uvedená výše je převažující u cizích státních občanek, pro které by mohlo užívání příjmení v souladu s pravidly české mluvnice představovat značnou komplikaci v jejich domovském státě. Druhou variantu, dle mého názoru, využívají častěji české státní občanky, které se až po uzavření manželství rozhodnou užívat příjmení v mužské podobě.

5.11 Rozsudek o rozvodu manželství, prohlášení soudu o neplatnosti manželství a určení soudu týkající zdánlivého manželství

Pravomocný rozsudek o rozvodu manželství slouží nejen k ověření osobního stavu snoubence před uzavřením manželství, ale je rovněž podkladem pro zápis do matriční knihy v případě, že dojde k rozvodu již zapsaného sňatku. V takovém případě dochází k zápisu do oddílu „Dodatečné záznamy a opravy“. Pro zápis lze akceptovat rozsudky vydané nejen českými soudy, ale i soudy (orgány) cizími.

Jestliže soud prohlásí neplatnost manželství či určí, že manželství není (tzv. zdánlivé manželství),¹⁰⁶ zapíše se tato skutečnost rovněž do oddílu „Dodatečné záznamy a opravy“, a to na základě pravomocného rozhodnutí soudu.

Jedná-li se o manželství uzavřené mezi cizím státním občanem a českým státním občanem, které bylo rozvedeno či prohlášeno za neplatné v cizině, musí matrikář před zápisem do matriční knihy důkladně zkontrolovat, zda rozsudek obsahuje stanovené náležitosti. Ty mohou vyplývat například ze zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, dále z některých dvoustranných smluv o právní pomoci uzavřených mezi Českou republikou a druhým smluvním státem, nebo

---

¹⁰⁶ Jedná se o nový právní pojem, který s účinností od 1. 1. 2014 nahradil termín „neexistence manželství“

z vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 131/1976 Sb., Úmluva o uznávání rozvodů
a zrušení manželského soužití.

6. Správní řízení

„Správní řízení je postupem, jehož cílem je vydat správní akt (akt aplikace práva) schopný způsobit účinky v něm předvídané (nabýt právní moci): založit, změnit nebo zrušit práva a povinnosti v dané věci správnímu orgánu nepodřízených osob (akt konstitutivní), nebo je autoritativně stvrdit (akt deklaratorní).“¹⁰⁷ Kodifikace správního řízení na našem území sahá až do roku 1928, kdy bylo poprvé uzákoněno vládním nařízením č. 8/1928 Sb. z. a n., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení). S účinností od 1. ledna 2006 lze kodifikaci správního řízení nalézt v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Správní řízení je možné rozdělit na obecné a zvláštní. Obecné správní řízení se řídí úpravou správního řádu, zatímco zvláštní správní řízení je regulováno zvláštními zákony. Mezi zvláštní právní úpravou a obecnou právní úpravou platí princip subsidiarity, tzn. že pokud nestanoví zvláštní zákony jinak, použije se obecná právní úprava. Shora uvedené pravidlo platí rovněž v oblasti uzavření manželství.

Dle ustanovení § 9 správního řádu je účelem správního řízení vydání rozhodnutí, kterým se rozhoduje ve věci samé. Správní řád upravuje několik forem správního rozhodnutí. Primárně se jedná o rozlišování mezi rozhodnutím a usnesením. Výraz rozhodnutí může označovat jednak individuální správní akt, v jiném kontextu se jím může rozumět forma rozhodnutí, která je odlišná od forem jiných, zejména od usnesení.¹⁰⁸ Zvláštní formou rozhodnutí může být např. příkaz, rozhodnutí na místě či vydání dokladu namísto rozhodnutí.

V oblasti uzavření manželství je vedeno klasické správní řízení tehdy, rozhoduje-li správní orgán o žádosti o uzavření manželství zmocněncem a dále o žádosti o prominutí předložení stanovených dokladů. Pokud se vydává osvědčení k uzavření církevního sňatku či vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, postupuje správní orgán dle části čtvrté správního řádu.

Do režimu správního řízení se může dostat dle ustanovení § 87 ZMJP rovněž řízení o žádosti o vydání osvědčení k uzavření církevního sňatku, o žádosti o povolení uzavření manželství na jiném vhodném místě či v jinou dobu, o vydání vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství či o žádosti o mužskou podobu ženského

¹⁰⁷ Hendrych, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. str. 347.

¹⁰⁸ Hendrych, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. str. 381.

příjmení, a to tehdy, není-li žádosti vyhověno v plném rozsahu. V takovém případě se o této skutečnosti vydává rozhodnutí, proti kterému je přípustné odvolání.

V následujících podkapitolách se budu věnovat případům, kdy matriční úřad vede správní řízení týkající se prominutí předložení stanovených dokladů a uzavření manželství zmocněncem.

6.1 Prominutí předložení stanovených dokladů

Možnost prominutí předložení stanovených dokladů pro těžko překonatelnou překážku zůstala v nové právní úpravě beze změny. „*Orgán veřejné moci může předložení stanovených dokladů prominout, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou.*“¹⁰⁹

Zákon těžko překonatelnou překážku blíže nedefinuje. Zůstává tak na rozhodnutí matričního úřadu, zda důvody uváděné žadatelem uzná za důvody zakládající těžko překonatelnou překážku či nikoli. Obecně lze konstatovat, že za takovou překážku nelze uznat nutnost zaplatit příslušný správní poplatek. Těžko překonatelnou překážkou by naopak mohla být např. nutnost osobně vyřídit některý doklad za situace, kdy by byl žadatel se závažným zdravotním problémem dlouhodobě hospitalizován nebo pokud by jeho život mohl být zdlouhavou cestou ohrožen.¹¹⁰

Správní řízení o prominutí předložení stanovených dokladů je ovládáno zásadou dispoziční, tzn. že se zahajuje na žádost osoby, která chce vstoupit do manželství a žádá o prominutí předložení dokladu. Záleží na posouzení matričního úřadu, zda bude účastníkem řízení jen snoubenec, kterému se promíjí doklad, a nebo zda budou účastníky řízení oba dva snoubenci. Žádost o prominutí předložení stanovených dokladů musí obsahovat obecné náležitosti podání podle ustanovení § 37 správního řádu, zejména pak označení listiny, o jejíž prominutí snoubenec žádá, a to s uvedením důvodu, proč snoubenec nemůže stanovený doklad předložit. Nejčastěji se lze, dle mého názoru, v praxi setkat s žádostí o prominutí předložení vysvědčení, respektive dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství, a to z důvodu, že domovský stát snoubence tento doklad nevydává. Shora uvedený případ lze mnohdy doložit potvrzením domovského státu o této skutečnosti. Snoubenec může žádat o prominutí předložení

---

¹⁰⁹ § 664 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹¹⁰ Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008.* Praha: Aspi, 2009. str. 47.

stanovených dokladů například i tehdy, je-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, azylantem či osobou požívající doplňkové ochrany a předložení stanovených dokladů je pro něj spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

V průběhu správního řízení zůstává na volném uvážení matričního úřadu, jak posoudí míru obtížnosti překonání případné překážky.¹¹¹ Matriční úřad o prominutí předložení jednoho či více dokladů rozhoduje formou usnesení, které musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení účastníků.

Usnesení o prominutí předložení dokladu obdrží buď oba snoubenci nebo pouze ten ze snoubenců, kterému se promíjí předložení dokladu. Po nabytí právní moci rozhodnutí je nezbytné, aby snoubenec učinil čestné prohlášení obsahující údaje, které jsou potřebné k zápisu do matriční knihy. Usnesení je podkladem pro zápis do matriční knihy a uvádí se v oddíle „Záznamy a opravy před podpisem“.

Jako příklad shora uvedeného postupu lze uvést situaci snoubence, který je státním občanem Slovenské republiky. Jelikož Slovenská republika s účinností od 1. února 2006 nevydává osvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, je nutné předložení tohoto dokladu snoubenci prominout. Slovenská republika rovněž nevydává potvrzení o osobním stavu a tento údaj není veden v informačním systému evidence obyvatel ani v občanském průkazu Slovenské republiky. Je tudíž nezbytné, aby snoubenec se státním občanstvím Slovenské republiky učinil po právní moci rozhodnutí (o prominutí předložení dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství) čestné prohlášení o osobním stavu a o tom, že je z hlediska právního řádu Slovenské republiky způsobilý k uzavření manželství. Snoubenec tak k uzavření manželství v České republice předloží doklad o státním občanství Slovenské republiky (nemusí předkládat, prokáže-li svou totožnost občanským průkazem Slovenské republiky, nebo cestovním dokladem Slovenské republiky), potvrzení o trvalém pobytu ve Slovenské republice (nepředkládá se tehdy, předloží-li snoubenec občanský průkaz Slovenské republiky, v němž je údaj o trvalém pobytu uveden) či potvrzení o pobytu vydané státem, na jehož území má snoubenec pobyt a prohlášení o osobním stavu.¹¹²

Pokud správní orgán zvažuje, zda je nutné promíjet předložení určitého dokladu, musí rovněž přihlídnout k případné mezinárodní smlouvě, která by mohla být uzavřena mezi Českou republikou a druhým státem, neboť by v takovém případě měla

---

¹¹¹ Eliáš, K. a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit 2012. str. 291.

¹¹² Informace Ministerstva vnitra České republiky č. 4/2012, čj. MV-22259-2/VS-2012 ze dne 19. března 2012

mezinárodní smlouva přednost před vnitrostátní právní úpravou. Shora uvedená smlouva je uzavřena např. mezi Českou republikou a Slovenskou republikou a stanoví: „*Státní občané jedné smluvní strany, uzavírající manželství na území druhé smluvní strany, nepředkládají vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, pokud mají na jejím území trvalý pobyt alespoň dva roky.*“¹¹³ Má-li tudíž snoubenec na území České republiky trvalý pobyt alespoň dva roky, není povinen předložit vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a není zde ani důvod promíjet mu předložení tohoto dokladu.¹¹⁴

Vedle prominutí předložení dokladu může matriční úřad rovněž prominout i předepsaná ověření listin (Apostille, superlegalizace), je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

Pokud by matriční úřad vydal rozhodnutí, kterým se žádosti o prominutí předložení dokladů nevyhoví, lze podat odvolání, a to do patnácti dnů ode dne doručení rozhodnutí. Opravný prostředek se podává u správního orgánu, který rozhodnutí vydal, rozhoduje o něm nadřízený správní orgán.

6.2 Uzavření manželství zmocněncem

Krajský úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno, může na žádost snoubenců a za předpokladu, že jsou pro to důležité důvody povolit, aby projev vůle jednoho ze snoubenců o vstupu do manželství za něj učinil jeho zmocněnec.¹¹⁵ O takové žádosti vede krajský úřad správní řízení, které probíhá dle správního řádu.

I v nové právní úpravě tak zůstává zachována tradiční možnost uzavření manželství zmocněncem. Ke změně došlo v souvislosti s určením místní příslušnosti úřadu, který je oprávněn povolit zastoupení jednoho ze snoubenců při sňatečném obřadu. Do 31. prosince 2013 rozhodoval o povolení zastoupení dle ustanovení § 38 ZMJP úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu snoubence, popřípadě podle místa posledního trvalého pobytu. Pokud takový pobyt žádný ze snoubenců na našem území neměl, byl k rozhodnutí příslušný

---

¹¹³ Čl. 8 Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 235/1995 Sb., Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o úpravě některých otázek na úseku matrik a státního občanství

¹¹⁴ Informace Ministerstva vnitra České republiky č. 4/2012, čj. MV-22259-2/VS-2012 ze dne 19. března 2012

¹¹⁵ § 669 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a v souladu s ustanovením § 38 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., zákona o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

Magistrát hlavního města Prahy. S účinností od 1. ledna 2014 došlo, dle mého názoru, k jistému zjednodušení, neboť je k rozhodnutí příslušný krajský úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. Nově právní úprava neobsahuje omezení, pokud se jedná o stejnost pohlaví zmocněnce a zmocnitele, neboť by dle důvodové zprávy k ustanovení § 669 NOZ tento požadavek odporoval zásadě rovnosti pohlaví. Zmocněncem tak může být zletilá fyzická osoba, jejíž svéprávnost není v této oblasti omezena.¹¹⁶ Na překážku není ani příbuzenský vztah mezi zmocněncem a zmocnitelem, případně ani mezi zmocněncem a druhým snoubencem.¹¹⁷

O povolení uzavření manželství zmocněncem je třeba požádat písemně, a to u krajského úřadu, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. K žádosti musí být přiloženy doklady, které jsou přikládány k uzavření manželství, a písemná plná moc s úředně ověřeným podpisem. Písemná plná moc musí obsahovat:

- a) jméno, popř. jména, příjmení, popř. rodné příjmení, datum a místo narození, rodná čísla a místo trvalého pobytu snoubenců a zmocněnce,
- b) prohlášení o příjmení snoubenců a jejich společných dětí v mužském a ženském tvaru,
- c) prohlášení, že zmocniteli nejsou známy překážky bránící uzavřít manželství, že je mu znám zdravotní stav druhého snoubence a že spolu zvážili uspořádání budoucích majetkových poměrů, svého bydlení a hmotné zajištění po uzavření manželství.¹¹⁸

Plnou moc je možné odvolat. Její odvolání je však účinné jen za předpokladu, dozví-li se o něm druhý snoubenec dříve, než učiní svůj sňatečný projev vůle.¹¹⁹

Rozhodne-li se uzavřít manželství v zastoupení cizinec, je povinen v souladu s ustanovením § 35 odst. 1 písm. g) ZMJP předložit potvrzení o tom, že bude manželství v jeho domovském státě uznáno za platné. Důvodem je skutečnost, že uzavřít manželství tímto způsobem není možné ve všech státech a rovněž ne všechny státy takto uzavřené manželství uznávají za platné. Vyžadování předložení uvedeného potvrzení je tak v zájmu ochrany budoucích manželů.¹²⁰

---

¹¹⁶ § 38 odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

¹¹⁷ Hrušákova, M. a kol. *Zákon o rodině; Zákon o registrovaném partnerství: komentář*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. str. 34.

¹¹⁸ § 38 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

¹¹⁹ § 669 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹²⁰ Henych, V. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. str. 116.

Správní orgán po obdržení žádosti oznámí účastníkům zahájení správního řízení a zároveň s tím je poučí o jejich právech a povinnostech.

Pokud správní orgán po přezkoumání žádosti konstatuje, že k žádosti nejsou přiloženy požadované doklady, usnesením správní řízení přeruší a v souladu s ustanovením § 45 odst. 2 správního řádu vyzve žadatele k odstranění nedostatků žádosti. Zároveň s tím žadatele poučí, že pokud nebudou nedostatky podané žádosti ve stanovené lhůtě odstraněny, bude správní řízení o povolení uzavření manželství zmocněncem dle ustanovení § 66 odst. 1 písmene c) správního řádu zastaveno.

V průběhu správního řízení může správní orgán v souladu s ustanovením § 8 správního řádu požádat o součinnost další orgány. „*Správní řád předpokládá, že si správní orgány poskytují v zájmu adresátů veřejné správy navzájem součinnost.*“¹²¹ Jako příklad lze uvést situaci, kdy o povolení uzavření manželství zmocněncem žádá osoba ve výkonu trestu odnětí svobody. V takovém případě se může správní orgán obrátit na Vězeňskou službu České republiky například ve věci zjištění předpokládaného ukončení výkonu trestu odnětí svobody či ve věci zjištění, zda má žadatel možnost vycházek.

Správní orgán je povinen informovat účastníky správního řízení o doplnění spisového materiálu a ukončení dokazování v předmětné věci. Současně s tím účastníky informuje o rozsahu jejich procesních práv a o možnosti tato práva uplatnit ve stanovené lhůtě (jedná se zejména o možnost účastníka řízení nahlédnout do spisového materiálu).

Krajský úřad je povinen ve správním řízení rozhodnout do třiceti dnů, ve zvlášť složitých případech nejdéle do šedesáti dnů. Výsledkem správního řízení je rozhodnutí. Zůstává na zvážení správního orgánu, zda uzavření manželství zmocněncem povolí či nikoli, z čehož vyplývá, že na povolení uzavřít manželství zmocněncem není právní nárok.

Je-li vydáno zamítavé rozhodnutí, je možné podat odvolání, a to do patnácti dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u krajského úřadu, který napadené rozhodnutí vydal a rozhoduje o něm orgán nadřízený, tj. Ministerstvo vnitra České republiky.

Rozhodnutí o povolení uzavřít manželství zmocněncem je podkladem pro zápis do matriční knihy a uvádí se v oddíle „Záznamy a opravy před podpisem“.

---

¹²¹ Jemelka, L, Pondělíčková, K., Bohadlo, D. *Správní řád. Komentář*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 45.

Svatební obřad probíhá stejně jako při uzavírání manželství bez využití tohoto institutu, nicméně je třeba navíc předložit:

- a) pravomocné rozhodnutí o povolení uzavření manželství zmocněncem,
- b) plnou moc,
- c) potvrzení, že bude takto uzavřené manželství v domovském státě cizince uznáno za platné (je-li snoubenec cizinec),
- d) průkaz totožnosti zástupce.¹²²

---

¹²² Gronwaldtová Wagnerová, P. a Morávková, J. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31. 12. 2008*. Praha: Aspi, 2009. str. 121.

7. Závěr

Ve své diplomové práci jsem se snažila přehledně zpracovat téma uzavření manželství, a to zejména s ohledem na novou právní úpravu, která je účinná od 1. ledna 2014.

Východiskem pro mou práci byl zejména zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále zákon č. 301/2000 Sb., zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, a zákon č. 94/1963 Sb., o rodině. Shora uvedené základní právní předpisy byly doplněny nejen dalšími právními prameny, ale rovněž i literaturou věnující se dané problematice a dalšími zdroji informací.

Domnívám se, že je nová právní úprava rodinného práva významnou změnou. Z tohoto důvodu jsem se již v úvodu práce pozastavila u účinné zákonné úpravy. V dalších částech práce jsem se zaměřila na vymezení pojmu manželství a předpokladů pro jeho vznik, mezi které patří předpoklady osobní, sňatečného projevu vůle a sňatečného obřadu. V souvislosti s formami uzavření manželství jsem se věnovala nejen formě občanského a církevního sňatku, ale rovněž i zvláštním případům vzniku manželství, ke kterým lze zařadit např. uzavření manželství zmocněncem, či uzavření manželství v případě přímého ohrožení života.

Jelikož na území České republiky dochází k nárůstu sňatků uzavíraných mezi státním občanem České republiky a cizím státním občanem, případně i mezi snoubenci - cizinci, nastínila jsem v kapitole pojednávající o dokladech potřebných k uzavření manželství i nutnost jejich případného ověření, je-li požadováno. Tuto problematiku jsem považovala za důležitou i z toho důvodu, že má vztah k další části mé práce, a to k podkladům, které jsou nutné pro zápis do matriky manželství.

Poslední kapitola pojednává o správním řízení, které se v souvislosti s uzavíráním manželství začíná, dle mého názoru, uplatňovat ve větší míře, než tomu bylo dříve. Důvodem je skutečnost, že na našem území uzavírá manželství stále větší procento cizinců, z čehož v mnoha případech vyplývá nutnost vést správní řízení týkající se prominutí předložení stanovených dokladů.

Přijetím nového občanského zákoníku došlo ke změně rodinného práva zejména v jeho právních pramenech, neboť došlo k jeho začlenění do občanského zákoníku a zároveň k derogaci zákona o rodině, ve kterém bylo řadu let obsaženo. Ve své práci jsem se snažila o komparaci obou právních předpisů, přičemž jsem dospěla k závěru, že

nová právní úprava vychází z principů zákona o rodině. Tato úprava přinesla i několik změn, které však mají ve většině případů jen formulační charakter.

Domnívám se, že mi čas věnovaný zpracování diplomové práce byl přínosem, neboť jsem seznámila zejména s novou právní úpravou dané problematiky, která je v současné době velmi aktuální. Předpokládám, že mi poznatky získané v průběhu zpracování práce do budoucna pomohou nejen v oblasti profesní, ale rovněž i v roli běžného občana. Byla bych také ráda, kdyby má práce pomohla při studiu dalším studentům, kteří se budou věnovat dané problematice.

Resumé

The theme of my diploma thesis is „Conclusion of marriage“. The basis for my work is a new Civil Code, which brings change for the Czech private law. The biggest change is the cessation of the dualism of the Civil Code and Act of Family, because the new Civil Code abolished this law.

The introduction of my work is about a new legislation in the area of family law in the Czech Republic. In the next chapter I describe the concept of marriage and the conditions, which must be fulfilled for valid marriage.

The third part describes the forms of marriage. The basic form of marriage is a civil marriage and a church marriage. Other forms include the possibility to contract marriage in a special way - conclusion of marriage in substitution, abroad or with foreigners and if someone is in danger.

The next parts of my work describe documents necessary to enter into marriage and documents for registration in the marriage registry. The last chapter discusses the administrative proceedings in the field of marriage.

Because of the growing number of marriages with a foreign element, I have devoted in my work the need to verify the relevant documents through the Apostille or Superlegalization.

The aim of the work was also a comparison of the new Civil Code and Act of Family, whereby I came to the conclusion that the inspirations for new legislation were principles of the Act of Family.

This thesis helped me to learn more about the new legislation of this topic, which is now very current. I'm sure I will use this knowledge in my professional and personal lives. I would also be happy if my work helps other students who would be interested in this topic.

Seznam pramenů a použité literatury

Právní předpisy:

1. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
2. Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
3. Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů
4. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
5. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
6. Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
7. Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů
8. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
9. Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících
10. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
11. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 45/1999 Sb., Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin
12. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 235/1995 Sb., Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o úpravě některých otázek na úseku matrik a státního občanství
13. Sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 287/1998 Sb., Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky
14. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 32/1969 Sb., o Vídeňské smlouvě o konzulárních stycích
15. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů
16. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 124/1968 Sb., Úmluva o souhlasu k manželství, nejnižším věku pro uzavření manželství a registraci manželství
17. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 83/1985 Sb., o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a vládou Francouzské republiky o právní pomoci, uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských, rodinných a obchodních

18. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 131/1976 Sb., Úmluva o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití

Literatura:

1. BĚLOHLÁVEK, Alexander J. et al. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 829 s. ISBN 978-80-7380-413-8.
2. DVOŘÁK, Jan a kol. *Občanské právo hmotné. 1.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 429. s. ISBN 978-80-7478-326-5
3. ELIÁŠ, Karel a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. 1119 s. ISBN 978-80-7208-922-2.
4. GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, Petra a MORÁVKOVÁ, Jitka. *Statusové věci občanů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 31.12.2008*. Praha: ASPI, ©2009. xx, 564 s. Meritum. Téma. ISBN 978-80-7357-447-5.
5. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012. xxxiv, 792 s. Právní učebnice. ISBN 978-80-7179-254-3.
6. HENYCH, Václav. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. 693 s. Justis. Modrá řada. ISBN 80-86412-19-9.
7. HRUŠÁKOVÁ, Milana. *Sňatek a paragrafy: platnost a neplatnost manželství, zasnoubení, formy sňatku, občanský sňatek, církevní sňatek a jejich průběh, překážka příbuzenství, bigamie, duševní poruchy, svatby s cizinci a v cizině*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. viii, 76 s. Právní rady. ISBN 80-7226-396-X.
8. HRUŠÁKOVÁ, Milana a KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *České rodinné právo*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006, ©1998. 398 s. Edice učebnic PrF; č. 376. ISBN 80-7239-192-5.
9. HRUŠÁKOVÁ, Milana a kol. *Zákon o rodině; Zákon o registrovaném partnerství: komentář*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. xxviii, 558 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-061-4.
10. CHODĚRA, Oldřich. *Partnerství, manželství a paragrafy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 107 s. Právo pro každého. ISBN 80-247-0217-7.

11. JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád. Komentář*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. 844 s. ISBN 978-7400-484-1.
12. KAŠNÝ, Jiří. *Manželství v západní tradici: soubor kanonických studií*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2006. 103 s. ISBN 80-7040-921-5.
13. KRÁLÍČKOVÁ, Zdenka. *Rodinné právo v otázkách a odpovědích*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000. 112 s. Právní rady. ISBN 80-7226-365-X
14. KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. 7., opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2009. 462 s. ISBN 978-80-7239-231-5.
15. RADVANOVÁ, Senta et al. *Občanské právo hmotné*. 3. 5., jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 306 s. ISBN 978-80-7357-465-9.
16. ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 565 s. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7380-437-4.

Články:

1. Králíčková, Zdeňka.: *Glosa k návrhu obligatorního civilního sňatku*. Právní rozhledy, Praha: C. H. Beck, 2006, roč. 14, č. 4, s. 148. ISSN 1210-6410.
2. Mrázek, Josef.: *Matrimonium claudicans a uzavírání manželství s cizincem nebo v zahraničí*. Právní rozhledy, Praha: C. H. Beck, 2007, roč. 15, č. 9, s. 309 -317.
3. P lutka, Jindřich.: *Konference k připravované rekonstrukci občanského zákoníku*. Ad Notam: notářský časopis, Praha C. H. Beck, 2006, roč. 12, č. 1, s. 31 - 34. ISSN 1211-0558.
4. Telec, Ivo.: *Kritika přípravy odnětí svobody volby občanského nebo církevního sňatku*. Právní rozhledy, Praha: C. H. Beck, 2006, roč. 14, č. 3, s. 101-104. ISSN 1210-6410.
5. Vořtová, Lucie.: *Nad problematikou ověřování veřejných listin ve vztahu k zahraničí*. Ad Notam: notářský časopis, Praha C. H. Beck, 2003, roč. 9, č. 6, s. 122 - 126. ISSN 1211-0558.

Judikatura:

1. Nejvyšší soud ČSSR, Cpjf 27/86 ze dne 27. 08. 1987 [R 26/1987 civ.], název stanoviska: *K některým otázkám výkladu a používání právní úpravy vztahů s mezinárodním prvkem v občanském soudním řízení a v řízení před státním notářstvím*

2. Nejvyšší soud České socialistické republiky, Cpj 179/75 ze dne: 31.05.1976 [R 30/1976 civ.] , název stanoviska: *K soudnímu řízení a rozhodování o povolení uzavřít manželství nezletilému*

Informace Ministerstva vnitra České republiky:

1. Informace č. 4/2012, čj. MV-22259-2/VS-2012 ze dne 19. března 2012
2. Informace Ministerstva vnitra České republiky č. 1/2013, čj. MV-14118-2/VS-2013 ze dne 10. dubna 2013
3. Informace č. 11/2013, čj. MV-138958-5/VS-2011 ze dne 17. října 2013

Internetové odkazy:

1. Městská část Brno-střed. [online]. <www.stred.brno.cz>.
2. Právní informační systém Beck-online. [online]. <www.beck-online.cz>.

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Osvědčení k církevnímu sňatku	I
Příloha č. 2: Žádost o zápis uzavření manželství	II
Příloha č. 3: Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství	VI
Příloha č. 4: Vzor matričního listu v knize manželství	VII
Příloha č. 5: Prohlášení manželů o společném příjmení jednoho z nich	IX
Příloha č. 6: Protokol o uzavření manželství	XI
Příloha č. 7: Dotazník k uzavření manželství	XIV
Příloha č. 8: Žádost o povolení uzavření manželství na jiném vhodném místě	XVI

Příloha č. 1

Čj.:

OSVĚDČENÍ

.....
(název matričního úřadu)

OSVĚDČUJE,

ŽE SNOUBENCI

MUŽ:

jméno(a) a příjmení ..... roz. ....

datum narození ..... r. č. ....

státní občanství ..... stav .....

bydliště .....

A

ŽENA:

jméno(a) a příjmení ..... roz. ....

datum narození ..... r. č. ....

státní občanství ..... stav .....

bydliště .....

SPLNILI VŠECHNY POŽADAVKY OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU PRO UZAVŘENÍ CÍRKEVNÍHO SŇATKU.

Toto osvědčení je platné po dobu 6 měsíců ode dne vydání.

V .....

Dne .....

.....
jméno, příjmení a podpis matrikáře**.

Zdroj: převzato z www:

<https://www.beck-online.cz/bo/attachments/Priloha_Sb_2001_207-p18.pdf>

Žádost o zápis uzavření manželství

sepsaná dne ..... u .....

s ..... bytem.....

k provedení zápisu manželství do zvláštní matriky vedené Úřadem městské části města Brna, Brno-střed, podle ustan. § 1, § 3 odst. 5) a § 43 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o matrikách), a vydání oddacího listu.

Datum uzavření manželství .....

místo uzavření manželství*) .....

Údaje manželů:

MUŽ

Jméno, příp. jména a příjmení .....

příp. rodné příjmení .....

datum narození ..... RČ .....

místo narození *) .....

osobní stav (před uzavřením manželství) .....

státní občanství (nynější) .....

trvalý nebo poslední trvalý pobyt na území České republiky (pokud byl) .....

Otec

Jméno/a, příjmení ..... rož. ....

datum a místo narození*) .....

Matka

Jméno/a, příjmení ..... rož. ....

datum a místo narození*) .....

ŽENA

Jméno, příp. jména a příjmení .....

příp. rodné příjmení .....

datum narození ..... RČ .....

místo narození*) .....

osobní stav (před uzavřením manželství) .....

státní občanství (nynější) .....

trvalý nebo poslední trvalý pobyt na území České republiky (pokud byl).....

.....

Otec

Jméno/a, příjmení ..... ROZ. ....

datum a místo narození*) .....

Matka

Jméno/a, příjmení ..... ROZ. ....

datum a místo narození*) .....

Údaje svědků:

Jméno/a, příjmení .....

RČ, případně datum a místo narození*) .....

Jméno/a, příjmení .....

RČ, případně datum a místo narození*) .....

Dohoda o příjmení:

Je uvedena na cizozemském oddacím listu

A. Žádáme o zápis dohody o příjmení manželů v souladu s ustan. §§ 660 a 662 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění v podobě uvedené na cizozemském oddacím listu a dohodli jsme se, že budeme užívat:

- a) společné příjmení .....
- b) každý své dosavadní příjmení a společné děti
budou užívat příjmení (příjmení jednoho z manželů) .....
- c) společné příjmení a muž-žena bude užívat a na muž:.....
druhém místě uvádět příjmení předchozí, t.j. žena:.....
děti: .....

B. Žádáme o zápis dohody o příjmení dle ustan. § 70 odst. 5 zákona o matrikách v podobě uvedené na cizozemském oddacím listu, která neodpovídá dohodě o příjmení manželů dle ustan. §§ 660 a 662 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění a to:

muž: .....

žena: .....

pro společné děti volíme příjmení (*příjmení jednoho z manželů, které vyplývá z výše uvedené dohody*): .....

Není uvedena na cizozemském oddacím listu

A. Žádáme o zápis dohody o příjmení manželů v souladu s ustan. §§ 660 a 662 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění a dohodli jsme se, že budeme užívat:

- a) společné příjmení .....
- b) každý své dosavadní příjmení a společné děti
budou užívat příjmení (příjmení jednoho z manželů) .....
- c) společné příjmení a muž-žena bude užívat a na muž:.....
druhém místě uvádět příjmení předchozí, t.j. žena:.....
děti: .....

B. Žádáme o zápis dohody o příjmení dle ustan. § 70 odst. 5 zákona o matrikách v podobě uvedené v dokladu totožnosti - potvrzení cizího státu (*nehodící se škrtněte*), která neodpovídá dohodě o příjmení manželů dle ustan. §§ 660 a 662 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění a to:

muž: .....

žena: .....

pro společné děti volíme příjmení (*příjmení jednoho z manželů, které vyplývá z výše uvedené dohody*):.....

.....

podpis muže

.....

podpis ženy

Zápis o uzavření manželství byl vyplněn na základě předložení těchto dokladů:

Státní občanství ČR manžela /ky ověřeno:

- Osvědčením o státním občanství vydaným kdy, kým .....

- OP č.: ..... platným do .....

datum a místo vydání .....

- CD č.: ..... platným do: .....

(nutno doložit prohlášením, že od data vydání CD nenabyli na vlastní žádost cizí státní občanství)

- Zápisem v OP vyznačeným kdy, kým: .....

Poučení: Podle ustan. § 21 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, se přestupku proti pořádku ve státní správě dopustí ten, kdo úmyslně uvede nesprávný nebo neúplný údaj správnímu orgánu anebo mu požadovaný údaj zatají za účelem získání neoprávněné výhody.

.....
podpis žadatele

Totožnost žadatele ověřena dle OP/CD č. :.....

(vydaného kde, kdy, platnost)

.....
Totožnost žadatele ověřil (razítko a podpis MÚ - ZÚ)

*) u údajů v ČR se vyplňuje obec a okres, v cizině obec a stát

Zdroj: převzato z www: <<http://www.stred.brno.cz/file/59/>>

Příloha č. 3

**ČESKÁ REPUBLIKA
CZECH REPUBLIC
TSCHJECHISCHE REPUBLIK
ЧЕШСКАЯ РЕСПУБЛИКА**

Čj: _____ dne _____

**VYSVĚDČENÍ o právní způsobilosti k uzavření manželství
CERTIFICATE of no impediment to marriage
Ehefähigkeitszeugnis
СВИДЕТЕЛЬСТВО о правоспособности вступить в брак**

— Obecní úřad v (Municipal office at, Das Gemeindeamt in, Муниципальное в) —

okres (District, Kreis, Район)

osvědčuje, že občan(ka) České republiky (bezdomovec), (hereby certifies that citizen of the Czech Republic (stateless person), bestätigt hiermit, dass der tschechische Staatsangehörige (Heimatlose), свидетельствует, (что гражданин Чешской республики (лицо без постоянного места жительства)

Jméno a příjmení
Name and surname
Vorname und Name
имя, фамилия
rodné číslo

nar. born geb. am день, месяц, год	v at in место рождения
---	---------------------------------

rodinný stav (svobodný-svobodná, rozvedený-rozvedená, vdovec-vdova), marital status (single, divorced, widowed), Familienstand (ledig, geschieden, Witwer/Witwe), семейное положение (холостой-незамужняя, разведенный-разведенная, вдовец-вдова) * zaniklé partnerství *, terminated partnerships *, партнерство, ставшее недействительным

bytem
residing at
wohnhaft in
Постоянное жительство

je podle českého právního řádu způsobilý(á) uzavřít manželství (is competent under Czech law to marry, nach dem tschechischen Recht zur Eheschliessung befähigt ist), имеет в соответствии с чешским законодательством право вступить в брак.

Vysvědčení se vystavuje k uzavření manželství s (The certificate is issued for the purpose of marriage to, Dieses Ehefähigkeitszeugnis wird ausgestellt zur Eheschliessung mit, Свидетельство выдано для вступления в брак с)

Jméno a příjmení (Name and surname, Vorname und Name, имя, фамилия)

Datum narození (Date of birth, Geburtsdatum, День, месяц, год рождения)

v (at, in, место)

bydliště (Residing at, wohnhaft in, Постоянное жительство)

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství má platnost šest měsíců.
The certificate of no impediment to marriage is valid for six months.
Das Ehefähigkeitszeugnis ist sechs Monate gültig.
Свидетельство о правоспособности вступить в брак действительно в течение шести месяцев.

Matrikář (Matrikenführer, Registrar, Работник записи)

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství - PANTONE 691 U

Zdroj: převzato z www:

<https://www.beck-online.cz/bo/attachments/Priloha_Sb_2001_207-p14.pdf>

Příloha č. 4

Pořadové číslo zápisu:

Místo uzavření manželství	
Den, měsíc a rok uzavření manželství	
MUŽ	jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, a rok narození
	místo narození, okres/stát
	rodné číslo osobní stav
	státní občanství
RODIČE MUŽE	otec – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát
	matka – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát
ŽENA	jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, a rok narození
	místo narození, okres/stát
	rodné číslo osobní stav
	státní občanství
RODIČE ŽENY	otec – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát
	matka – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát

Líst matričel knihy manželství – 110 g

DOHODA MANŽELŮ O PŘÍJMĚNÍ	společné
	každý své dosavadní a děti příjmení
	spolu s příjmením společným bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj:
SVĚDKOVÉ	jméno a příjmení
	rodné číslo, popř. datum a místo narození
	jméno a příjmení
	rodné číslo, popř. datum a místo narození
<p>Záznamy a opravy před podpisem Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství (cizozemského matričního dokladu) vyhotoveného (dne, kým)</p>	
Datum provedení zápisu	Podpis matrikáře
<p>Dodatečné záznamy a opravy</p>	

Zdroj: převzato z [www](http://www.beck-online.cz/bo/attachments/Priloha_Sb_2001_207-p6.pdf):

<https://www.beck-online.cz/bo/attachments/Priloha_Sb_2001_207-p6.pdf>

Byly předloženy tyto matriční doklady:

oddací list

rodné listy dětí

.....
podpis matrikářky, úřední razítko

Zdroj: převzato z www: <<http://www.brno-stred.cz/file/4904>>

Příloha č. 6

PROTOKOL O UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ

Dne .....

Před .....

(název úřadu a místo uzavření manželství)

Muž:

Jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení

Totožnost prokázána

datum a místo, okres (stát) narození

rodné číslo

osobní stav

státní občanství

rodiče muže:

otec- jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení

datum narození

místo, okres (stát) narození

matka - jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení

datum narození

místo, okres (stát) narození

Žena:

Jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení

Totožnost prokázána

datum a místo, okres (stát) narození

rodné číslo

osobní stav

státní občanství

rodiče ženy:

otec- jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení

datum narození

místo, okres (stát) narození

matka - jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení

datum narození

místo, okres (stát) narození

Před oddávajícím: .....

(jméno, příjmení, funkce)

za přítomnosti matrikáře .....

(jméno, příjmení)

snoubenci projevili vůli, že spolu vstupují do manželství, a prohlásili, že jim nejsou známy překážky, které by jim bránily uzavřít manželství, že navzájem znají svůj

zdravotní stav a že zvažili uspořádání budoucích majetkových poměrů, svého bydlení a hmotné zajištění po uzavření manželství.

Snoubenci se dohodli, že budou:

a) užívat společné příjmení

muž:

žena:

b) užívat každý své dosavadní příjmení a společné děti budou užívat příjmení

muž:

žena:

děti:

c) užívat společné příjmení a muž^{*)}-žena^{*)} bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí.

muž:

žena:

děti:

Dohoda o příjmení se vztahuje i na toto dítě (děti) nevěsty, jehož (jejichž) otec není znám (nutno ověřit v příslušné knize narození) - dokládá se rodným listem dítěte (děti): .....

Žena žádá, aby její příjmení ....., vyplývající z dohody o příjmení po uzavření manželství, bylo v knize manželství zapsáno v mužském tvaru: ....., protože je

a) cizinkou,

b) státní občankou České republiky, která má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině,

c) státní občankou České republiky, jejíž manžel je cizinec,

d) státní občankou České republiky, která je jiné než české národnosti.*)

*) nehodící se škrtněte

Svědkové:

1 jméno(a) a příjmení

rodné číslo, popř. datum, místo a okres (stát) narození

2. jméno(a) a příjmení

rodné číslo, popř. datum, místo a okres (stát) narození

Tlumočník: .....

Muži - ženě – snoubencům^{*)} bylo prominuto předložení těchto dokladů:

Okresní soud v ..... udělil

nezletilému, který není plně svéprávný a dovršil šestnácti let věku (muž – žena^{*)})

povolení k uzavření manželství rozhodnutím ze dne ..... čj. ....

....., které nabylo právní moci dne ....

Protože snoubenci splnili všechny podmínky, které vyžaduje český právní řád pro vznik manželství, bylo manželství prohlášeno oddávajícím za právoplatně uzavřené.

.....
oddávající

.....
matrikář(ka)

.....
tlumočník

manžel rozený .....

manželka rozená .....

svědek .....

svědek .....

Uzavření manželství zapsáno do informačního systému evidence obyvatel dne:

**Uzavření manželství oznámeno Ředitelství služby cizinecké policie Policie České republiky dne:
(jde-li o cizince)**

Oddací list vyhotoven dne:

**Oddací list předán/zaslán dne:
(způsob, ověření totožnosti)**

**Předložené doklady vráceny/zaslány dne:
(uved'te které)**

Zdroj: převzato z www: <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mrqg4xha4rsfuytk&type=html&conversationId=1838862>>

Příloha č. 7

DOTAZNÍK K UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ

	MUŽ	ŽENA
Jméno, popř. jména a příjmení		
Rodné příjmení		
Datum, místo a okres (stát) narození		
Rodné číslo		
Osobní stav		
Státní občanství		
Bydliště (trvalý pobyt)		

Prohlášení o uzavření manželství bychom chtěli učinit před

.....
(název úřadu)

v obřadní místnosti úřadu^{*)}
na jiném vhodném místě^{*)}

Jsme si vědomi, že při uzavření manželství jsme povinni učinit dohodu o užívání příjmení. Předběžně jsme se dohodli, že budeme po uzavření manželství:

a) užívat společné příjmení

muž:

žena:

b) užívat každý své dosavadní příjmení a společné děti budou užívat příjmení

muž:

žena:

děti:

c) užívat společné příjmení a muž^{*)} –žena^{*)} bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí.

muž:

žena:

děti:.

*) nehodící se škrtněte

Byli jsme poučeni o tom, že při zápisu uzavření manželství lze na základě žádosti ženy, již se uzavření manželství týká, uvést za stanovených podmínek v matriční knize příjmení, které bude po uzavření manželství užívat, v mužském tvaru.

Zena předběžně žádá, aby její příjmení ....., vyplývající z dohody o příjmení po uzavření manželství, bylo v knize manželství zapsáno v mužském tvaru: ....., protože je

a) cizinkou,

b) státní občankou České republiky, která má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině,

- c) státní občankou České republiky, jejíž manžel je cizinec,
- d) státní občankou České republiky, která je jiné než české národnosti.*)

Bereme na vědomí, že při sňatečném obřadu uvedeme, dříve než učiníme sňatečný projev vůle, že nám nejsou známy překážky, které by nám bránily uzavřít manželství, že navzájem známe svůj zdravotní stav a že jsme zvážili uspořádání budoucích majetkových poměrů, svého bydlení a hmotné zajištění po uzavření manželství.

Prohlašujeme, že nejsme ve vztahu poručníka a poručenice, dítěte a osoby, do jejíž péče bylo dítě svěřeno, nebo pěstouna a svěřeného dítěte.

Máme spolu již tyto děti - jméno a příjmení, datum a místo narození - dokládá se rodným listem dítěte (dětí):

.....
.....
.

Dohoda o příjmení se bude vztahovat i na toto dítě (dětí) nevěsty, jehož (jejichž) otec není znám - dokládá se rodným listem dítěte (dětí):

.....
.....
.

V .....

podpis muže   podpis ženy

Zdroj: převzato z www: <[https://www.beck-online.cz/bo/document-](https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mrqg4xha4rsfuytk&type=html&conversationId=1838862)

[view.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mrqg4xha4rsfuytk&type=html&conversationId=1838862](https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mrqg4xha4rsfuytk&type=html&conversationId=1838862)>

Příloha č. 8

**Úřad městské části města Brna, Brno-střed
Odbor matrika
Dominikánská 2
601 69 Brno**

Žádost o povolení uzavření manželství mimo stanovenou obřadní místnost

(na jiném vhodném místě dle § 12 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

Jméno/popř. jména/ a příjmení žadatele: .....

Datum narození: .....

Trvale bytem: .....

Jméno /popř. jména/ a příjmení žadatelky:.....

Datum narození:.....

Trvale bytem: .....

Žádáme tímto o povolení uzavřít manželství na jiném vhodném místě mimo obřadní místnost úřadu.

Místo uzavření manželství (uveďte celou adresu, včetně čísla popisného, případně další bližší označení

místa): .....

Datum uzavření manželství:..... hodina: .....

Zajištění svatebního obřadu při nepřízni počasí bude následující: .....

.....

Byli jsme seznámeni s tím, že

- místo určené obcí pro konání slavnostních obřadů matričního úřadu Brno-střed, je obřadní síň Nové radnice, se sídlem Dominikánské nám. 1, Brno , všechny formality spojené se zajištěním obřadu mimo tuto obřadní síň, na námi zvoleném jiném vhodném místě si zajišťujeme sami na své vlastní náklady

- při sňatku mimo obřadní síň zajistíme odvoz a dovoz oddávajícího a matrikářky, kdy hodina a místo odvozu bude upřesněno individuálně v kalendářním týdnu před sňatkem, buď při osobní návštěvě na matričním úřadu nebo na základě našeho telefonického hovoru na matriční úřad

V ..... dne .....

.....
podpis žadatele

.....
podpis žadatelky

Na základě žádosti snoubenců se dne .....v souladu s ustan. § 12 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů povoluje uzavřít manželství na jiném vhodném místě a v čase dle žádosti.

.....
podpis matrikářky, úřední razítko

Povolení matričního úřadu bereme na vědomí dne: .....

.....
podpis žadatele

.....
podpis žadatelky

Zdroj: převzato z www: <<http://www.brno-stred.cz/file/55>>